

Tecavüze İlişkin Kültürel Mitler ve Mitlerin Kabul Edilmesine Etki Eden Faktörler

Tuba Eker
Şefkat Koleji

Eda Erdener
Arel Üniversitesi

Özet

Bu makalenin amacı, tecavüz mitlerini ve mitlerin kabulünü etkileyen faktörleri, yurtdışında ve ülkemizde yapılmış teorik ve uygulamalı çalışmaları derlemek yoluyla incelemektir. Tecavüz mitleri, tecavüz, tecavüzcü ve tecavüz mağduru hakkında sahip olunan önyargılı, kalıplaşmış ya da yanlış inançlar olarak tanımlanır. Tecavüz mitleri, cinsiyetçiliğin, cinsiyet rolleri kalıpyargılarının, kadına karşı düşmanlığın, kişilerarası şiddetin kabulünün ve cinsel muhafazakarlığın bileşenlerini içeren sosyal normların bir sonucudur. Mitlerin kabulü; mağdurun algılanan cinsel saygınlığından, cinsel yöneliminden, mağdurun ırkından ve etnik kimliğinden etkilenir. Tecavüz mitleri, sadece bireysel yanlış inançlar değil, sosyal birer normdur ve tecavüzün anlamının etkisizleştirilmesine, mağdurunun damgalanmasına, tecavüzcünün göreceli olarak olumlu algılanmasına ve tecavüzün kadına yönelik bir cinsel şiddet türü olarak yaygınlaşmasına sebep olurlar. Dahası, mağdurun kendisini suçlayıp adli mercilere başvurmamasına, yargı sürecinde mağdurun güvenilirliğinin sorgulanmasına, tecavüzcünün kayırılmasına, ceza almamasına ya da cezasının hafiflemesine; en önemlisi, bir kadına karşı uygulanan cinsel şiddet vasıtasıyla tüm kadınlara gözdağı verilerek toplumdaki erkek egemenliğinin perçinlenmesine hizmet ederler. Tecavüz mitleri, eğitimle, uzman bilirkişilerin mahkemelere katkısıyla, ruh sağlığı, hukuk, tıp ve adli bilimler çalışanlarının bakış açılarındaki değişimle ortadan kaldırılabılır. Makalede, tecavüz mitlerinin tanımı, mitleri doğuran ve yaygınlaştıran sebepler, tecavüz mitleri ölçeklerinden örnekler, mitlerin kabulüne etki eden faktörler ile mitlerin toplumsal hafızadan nasıl silinebileceğine dair öneriler ele alınacaktır.

Anahtar kelimeler: Tecavüz mitleri, cinsiyetçilik, kadına karşı düşmanlık, cinsiyet kalıpyargıları, cinsel muhafazakarlık

Abstract

The purpose of this article is to examine rape myths and the factors which affect the acceptance of rape myths by reviewing theoretical and practical studies. Rape myths include prejudicial, stereotyped, or false beliefs about rape, rapists and rape victims, and create a hostile climate to rape victims. Rape myths facilitate denial and justify male sexual aggression against women. Rape myths are the results of sexism, gender role stereotypes, hostility towards women, and acceptance of interpersonal violence and sexual conservatism as the components of social norms. The acceptance of rape myths is affected by the perception of the victim's sexual respectability, his/her race, ethnic identity and sexual orientation. Rape myths are not only individual false beliefs, but are also social norms. They cause neutralization of the meaning of rape, stigmatization of the victim and relative feelings of sympathy towards the rapist. Moreover, they prevent the victim from filing charges against the rapist because of self-blame, they cause the reliability of the victim to be questioned by the court, and provide protection to the rapist, hindering his punishment or having him sentenced to a lighter penalty in the court case. In this article, the definition of rape myths and the factors of their acceptance, examples of scales of the rape myths, and also how these myths are removed from communal memory will be discussed.

Key words: Rape myths, sexism, hostility towards women, gender stereotypes, sexual conservatism

Cinsel şiddet, toplumdaki tecavüze dair önyargı ve yanlış inançların etkisi araştırılmadan anlaşılabilir. Cinsel şiddet, sosyalleşme sürecinde öğrenilmiş ve toplumca paylaşılan önyargılardan dolayı olağan kabul edilir veya çoğunlukla ona göz yumulur. Bu bağlamda, cinsel şiddete katkıda bulunan ‘tecavüz mitleri’ kavramı, tecavüz, tecavüzcü ve tecavüz mağduru hakkında, önyargılı, kalıplaşmış ya da yanlış inançlar olarak tanımlanabilirler. Bu makalede, tecavüz mitlerinin detaylı bir tanımı yapılacak; ardından tecavüz mitlerinin kabulünü etkileyen faktörlerden, cinsiyet rolleri kalıpyargıları, düşmanca cinsel inançlar, kadına karşı düşmanlık, kişilerarası şiddetin kabulü ve cinsel muhafazakarlık ele alınacaktır. Ayrıca, mağdurun cinsel saygınlığı, etnik kimliği, ırkı, cinsiyeti ve cinsel yönelimi gibi sosyal bileşenlere ve mitlerin nasıl değiştirilebileceğine dair önerilerden, eğitim programlarının, uzman bilirkişilerin ve ruh sağlığı çalışanlarının katkısına değinilecektir.

Tecavüz Mitlerinin Tanımı

Tecavüze ilişkin tutumların ve kültürel inançların çekirdeği olan ‘tecavüz mitleri’ (*rape myths*), tecavüz, tecavüzcü ve tecavüz mağduru hakkında, önyargılı, kalıplaşmış ya da yanlış inançlar olup (Burt, 1980), cinsiyet rollerine ilişkin baskın, edilgen, rekabetçi kalıpyargıları (stereotypes) olan toplumların mantıksal sonucu olarak gelişirler (Larsen ve Long, 1988). Sonraki yıllarda bu tanım biraz daha genişletilerek, erkeğin kadına yönelik cinsel şiddetini haklı çıkaran ya da inkar eden ve ısrarla bırakılmayan tutum ya da inançlar olarak tanımlanmıştır (Gerger ve ark., 2007; Lonsway ve Fitzgerald, 1995). Kimi durumlarda mitler, kadının cinsel mağduriyetini haklı çıkarmaya ve erkeği korumaya yönelik özel bir kültürel işleve sahiptirler. Tecavüz mağdurlarına karşı aslında gizli bir düşmanlığı yansıtan bu inançlar, tecavüzün toplumda yaygınlığına da katkıda bulunurlar (Eyssel ve ark., 2006). Tecavüz mitlerine bazı örnekler şunlardır: (1) Kadınların seksi konuşmaları ve hareketlerde bulunmaları, tecavüzü davet eder. (2) Bir kadın tecavüze uğradıysa, dikkatsiz davranıp kendini o pozisyona düşürmüştür. (3) Eğer bir kadın çürüklere ve izlere sahip değilse, bunun bir tecavüz olduğu söylenemez. (4) Tecavüz kişisel bir problemdir, sosyal faktörlerden etkilenmez. (5) Tecavüz ani gelişen bir eylemdir, plansız meydana gelir. (6) Erkekler, sekse aç olduklarından dolayı tecavüz ederler (Bohner ve ark., 2002).

Tecavüz mitlerinin birçoğu, gerçeğe aykırı oldukları gibi (genellikle davetkar giyinen kadınlara tecavüz edilir); bir kısmını çürütmek de olanaksızdır (birçok kadın gizliden gizliye tecavüz edilme arzusu duyar). Tecavüze yönelik kültürel mitlerin kabulü, iki önemli duruma, tecavüzün etkisizleştirilmesine (*neutralization*) ve mağdurun damgalanmasına (*stigmatization*) hizmet ederler. Etkisizleştirme, tecavüze yönelik suç davranışı-

na açıklamada önemli bir yaklaşım olup, belirli şartlar altındaki cinsel şiddet biçimlerini haklı çıkarır: (1) Mağduriyetin inkarı (bunu hak etti, gerçekte o istedi, bundan hoşlandı), (2) verilen zararın inkarı (gerçekte kimse incinmedi, önemli bir şey olmadı), (3) sorumluluğun inkarı (provok edildim- kışkırtıldım, kendimi kontrol edemedim) (Sykles ve Matsa, 1957).

İlk ikisi, tecavüz mağduru damgalayan mitler, üçüncüsü ise tecavüzcüyle ilişkili mitlerden olup, ‘sadece psikopat ya da cinselliğini kontrol edemeyen adamlar tecavüz eder’ mitlerini destekler (Bohner ve ark., 1998). Bir diğer etkisizleştirme tekniği olan ‘damgalama’ ise, geleneksel cinsiyet rollerine uygun olarak, tecavüzün kadının hatası olduğuna, tecavüz edilmiş kadının artık daha az cazip biri olduğuna, erkeklerin doğaları gereği cinselliğe daha çok ihtiyaç duyduğuna ve cinselliklerini kontrol edemediklerine dair inançtan beslenir. Kadına karşı olumsuz tutumlara sahip insanlar, tecavüze uğramış kadını daha fazla damgalar ve tecavüzcüye daha fazla sempati duyarlar (Weidner ve Griffitt, 1983). Tecavüz mitlerini kabul etmenin alt bileşenleri arasında, mitleri kabul edenin geçmiş yaşantısı, geçmiş deneyimleri, kişiliği ve tutumları sayılabilir (bkz. Şekil 1). Kişinin yaşı, ırkı, dini, medeni hali, eğitimi, mesleki durumu, ikamet ettiği yer (şehir-köy), geçmiş yaşantılar bakımından önem taşır. Kişinin ailesinde tanık olduğu şiddet, önceki mağduriyet durumu, kendini mağdur etme riski ve içinde bulunduğu toplumun saldırganlığı destekleyici etkisi ise önemli diğer değişkenlerdendir. Kişinin kendi cinsiyet rolüne dair performansından duyduğu tatmin, kendi cinsel davranış ve deneyimlerinden duyduğu tatmin ve genel özsaygı gibi kişilik özellikleri ise, kişinin tecavüz mitlerini daha az kabul etmesine yol açar (Burt, 1980).

Tecavüz Mitlerinin Kabul Edilmesinde Tutum Değişkenleri

İnsanları birbirinden ayıran önemli bir kategori olarak kullanılan ‘toplumsal cinsiyet’, sosyalleşme sürecinde kişilerin kadın ya da erkek kimliklerini geliştirmeleri ve belirli sosyal rollere uygun kalıpyargıları öğrenmeleri ile oluşur. Bu nedenle tecavüz mitlerinin kabulünde, cinsiyet rollerine ilişkin kalıpyargılar, kadına karşı düşmanlık ve cinsel muhafazakarlık önemli tutum değişkenleri sayılırlar.

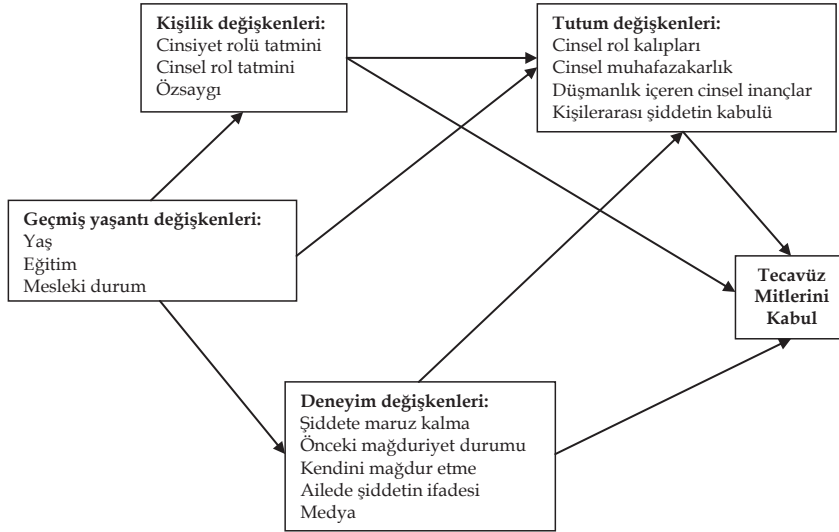
Cinsiyet Rollerine İlişkin Kalıpyargılar. Son yıllarda, tecavüz miti kavramının, tecavüz kalıpyargıları şeklinde formüle edilmesinin daha uygun olacağı düşünülmüştür (Norton ve Grant, 2008). Tecavüz mitlerini doğrudan etkileyen cinsiyet rollerine ilişkin kalıpyargılar, toplumsal yaşama aslında var olmayan bir homojenlik yükler (Burt, 1980). Kişiler, toplumun belirli bir cinsiyetten beklediklerini bilinçli ya da bilinçsiz bir şekilde yerine getirirken, olumlu-olumsuz özellikler taşıyan kalıpyargıların devamını sağlarlar. Erkekler daha güçlü

benlikleri yansıtan ve istenir kalıpyargılarla (güçlü, kendine güvenli, korkusuz, bağımsız, gerçekçi); kadınlar ise daha zayıf benlikleri yansıtan kalıpyargılarla (bağımlı, pasif, kararsız, duygusal) tanımlanırlar (Sakallı-Uğurlu, 2003). Kalıpyargılara dayalı cinsel ayrımcılık (sexism), kendini 'düşmanca' ve kadını erkekten daha zayıf kabul etmesi nedeniyle 'koruyucu' olmak üzere iki şekilde gösterebilir (Eyssel ve ark., 2006). Kalıpyargılar, 'gerçek' tecavüzün (Rumney, 2009) ve 'ideal' mağdurun (Randall, 2010) ne olduğuna dair sınırlandırıcı bir anlayış sunarken, tecavülden görülen zararın hafife alınmasını sağlarlar (Norton ve Grant, 2008). Aynı zamanda kadının bedenini kendi kullanımına tahsis eden erkek egemen zihniyete göre, tecavülden sonra bu mülkiyet kullanıldığından, kadın artık daha az değerlidir (Weidner ve Griffitt, 1983).

Türkiye'de yapılan bir çalışmada (Costin ve Kaptanoğlu, 1993), tecavüz mitlerinin kabulü ile kadınların sosyal rollerini ve haklarını kısıtlayıcı inançlar arasında anlamlı bir ilişki bulunmuştur. Ataerkil sistem içinde, erkekleri, kadınları korumakla yükümlü tutan şey, namuslarını kendi başlarına korumaları konusunda kadınlara güvenilmeyeceği inancıdır. Böyle bir durumda kirlenen yalnızca kadının namusu değil, aile fertlerindeki tüm erkeklerin namusudur (Işık ve Sakallı-Uğurlu, 2009). Benzer olarak ülkemizdeki hakim ataerkil anlayışın hukuka yansımalarının bir sonucu olarak, eski Türk Ceza Kanunu'nda, tecavüze uğrayan kadının saldırganına ve-

rilen cezanın ağırlığı, mağdur kadının sırasıyla evli, bakiye, dul ve fahişe olmasına bağlı olarak değişmekteydi (TCK Md. 429). Görülüyor ki evli bir kadına yönelik tecavüzün en ağır cezası gerektirmesinin sebebi, o kadının bir başka erkeğin mülkiyetinde olduğu inancıdır.

Düşmanca Cinsel İnançlar ve Kadına Karşı Düşmanlık. Tecavüz mitlerinin kabul edilmesinde rol oynayan düşmanca cinsel inançlar, cinsel ilişkilerin özünde sömürücü, manipülatif, kurnazca, hilekar ve güvenilmez olduğuna dair inançları içerir (Lonsway ve Fitzgerald, 1995). Örneğin; kadınlar, erkekleri tavlayana kadar sevimli görünürler fakat daha sonra gerçek yüzleri ortaya çıkar; erkeklerin bir kadından istedikleri tek şey cinseliktir, onu elde ettikleri an kadına karşı ilgilerini kaybederler. Feminist kuram, ne tür bir düşmanlık ortamı kadınların kendi mağduriyetlerinden dolayı suçlanmasına katkıda bulunmaktadır sorusu üzerinde durmuş (Sapp ve ark., 1999) ve kadına karşı düşmanlığın sadece açıkça düşmanlıktan değil, kadına karşı 'güvensizlik, sevgisizlik ve korkuyu' içeren üç alt bileşenden oluştuğu kanaatine varmıştır (Scully, 1994). Düşmanca cinsiyetçilik (*hostile sexism*), baskıcı ataerkillik (kadını yönetme ve kontrol etme arzusu), cinsiyetler arası rekabetçi farklılaştırma (kadın ve erkek arasındaki farklılıkların algılanması ve abartılması eğilimi ile bu farklılıkları sunarken kadını değersizleştirme) ve düşmanca heteroseksüel ilişkilerden (kadını seks nesnesi olarak görmenin yanı sıra kadının cinsel çekiciliğini kullanıp erkeği manipü-

Şekil 1. Tecavüz Mitlerinin Kabul Edilmesinin Öncüllerine İlişkin Kuramsal Bir Model (Burt, 1980).

le edeceği korkusundan) kaynaklanır (Sakallı-Uğurlu, 2002; Sakallı-Uğurlu ve Ulı, 2003). Ülkemizde yapılan bir çalışmada (Sakallı-Uğurlu ve ark., 2007), düşmanca cinsiyetçilik kadar koruyucu-yardımsaver cinsiyetçiliğin de (*benevolent sexism*) tecavüz mağdurlarına karşı olumsuz tutumların yordayıcısı olduğu görülmüştür. Çünkü düşmanca ve koruyucu cinsiyetçiliğin ikisi de geleneksel cinsiyet ideolojisinden beslenir. Glick'in belirttiği üzere (akt. Sakallı-Uğurlu ve ark., 2007) koruyucu cinsiyetçilik kadınlar hakkında olumlu imajları barındırır gibi görünmekle beraber, kadını idealize ederek onun saflığına ve ahlakına vurgu yapar. Böylelikle tecavüz mağdurunun damgalanmasına, düşmanca cinsiyetçilikten daha fazla sebep olur (Sakallı-Uğurlu ve ark., 2007). Kadına karşı saygısızlığın ve saldırganlığın açık bir ifadesi olarak tanımlanabilen kadına karşı düşmanlık, feminist hareket sonucu değişime uğramış, eskiden açıkça ve korkusuzca ortaya konan cinsiyetçi tutum ve davranışlar, şekil değiştirerek daha gizli ve üstü kapalı hale gelmiştir (akt. Sakallı-Uğurlu, 2003). Kadının yaşı, güzelliği, becerisi, cinselliği, çok konuşması gibi özellikleri üzerine yapılan şakalar, cinsiyetçi kalıpyargısal inançlardan beslenen kadına karşı düşmanlığın örtülü bir ifadesi haline gelmiş (Scully, 1994), buna bağlı olarak değişen modern tecavüz mitlerini de, mağduru daha az suçlayan ama tecavüzcüyü de daha az sorumlu tutan bir şekilde dönüştürmüştür (Krahe ve ark., 2008).

Kişilerarası Şiddetin Kabulü. Zorlama ve güç kullanımının, özellikle yakın ilişkilerde itaat sağlamak için mazur görülebilir olduğu şeklinde tarif edilebilecek kişilerarası şiddetin kabulü (Burt, 1980; Lonsway ve Fitzgerald, 1995), kendini sıklıkla kültürel geleneklere katı şekilde bağlılık, geleneksel cinsiyet rollerini kabul, yüksek otoriterlik ve bazen maçoçluk olarak gösterir (Begany ve Milburn, 2002). "Güç ve cinselliği" bir tutan ve ikisini ayrılmaz gören inançlara sahip erkeklerin, tecavüz mitlerini daha yüksek oranda kabul ettikleri, cinsel saldırganlığı daha kabul edilir gördükleri ve tecavüze daha meyilli oldukları gösterilmiştir (Tatum ve Foubert, 2009; Chapleau ve Oswald, 2010). Benzer olarak, gerçekleşen tecavüz vakalarında cinsel şiddetin sıra çoğunlukla fiziksel şiddetin kullanıldığı, saldırganın dürtüsünün sadece cinsel tatmin değil, aşağılama, acı verme, hükmetme ve gücünü gösterme olduğu görülür (Gölge ve ark., 2006).

Tecavüz mitlerinin kabulü bağlamında ise bu kavram, kadının giyimi ya da davranışları nedeniyle, erkeğin kendi cinselliğinin gücünü 'kontrol edilemez' olarak tanımlaması (Chapleau ve Oswald, 2010) ve erkeklerin yakın ilişkilerde kadınları yola getirmek için güç ve şiddet kullanmayı meşru görmeleri ile ilgilidir (Scully, 1994). Gerçekten de, tecavüz eden erkekler, tecavüz esnasında kendilerini 'normalde olduğundan çok daha güçlü' hissettiklerini beyan etmişlerdir (Chapleau ve

Oswald, 2010). Bu bağlamda tecavüz, şiddetin cinselleşmiş halidir.

Cinsel Muhafazakarlık. Cinsel muhafazakarlık, tecavüz mitlerinin kabulü için önemli bir değişkendir. Örneğin, bir erkekle cinsel ilişkiye girmek isteyen bir kadın muhtemelen daha önceden de cinsel ilişkide bulunmuştur; bir kadın cinsel ilişki için kendini bir erkeğe çabuk teslim etmemelidir, aksi takdirde erkek, kadının ahlaksız biri olduğunu düşünebilir; bir kadının duygusal bağı bulunmayan bir erkekle cinsel ilişkiye girmesi hoş karşılanmaz (Burt, 1980). Cinselliğe karşı muhafazakar tutumlara sahip kişilerin tecavüz mağduruna ve failine yönelik atıfları incelendiğinde, tecavüz mağdurunun cinsel olarak daha fazla uyarıcı, istekli, aktif, baştan çıkarıcı, tepkisel ve daha az arzulanır buldukları görülmüştür. Tecavüzcü ise, daha az cinsel cazibeye sahip, daha fazla cinsel reaktif, sosyal olarak yetersiz, daha sorumsuz ve daha az güvenilir bir kişi olarak algılanmıştır (Weidner ve Griffith, 1983).

Tecavüz Mağdurunun Kimliğinin Tecavüz Mitlerine Etkisi

Mağdurun kimliği, mağdurun tecavüzdeki sorumluluğunun, tecavüz suçunun ciddiyetinin ve tecavüzün mağdur üzerindeki örseleyici (travmatik) etkisinin algılanmasına etki eder. Bu nedenle mağdurun cinsel saygınlığı, etnik kimliği, ırkı, cinsiyeti ve cinsel yönelimi, tecavüz mitlerinde önem taşır.

Mağdurun Cinsel Saygınlığı. Birçok kişi, cinsel deneyimi az olanların, toplumda saygınlığı olanların ve bakirelerin, tecavüzü daha örseleyici yaşadıklarını; buna karşın fazla cinsel deneyime sahip olanların veya fahişelik gibi saygınlığı olmayan mesleklerde çalışan kadınların örselenmediğini düşünür (Tetreault, 1989). Tecavüz mağdurunun saygınlığına dair atıflar, 'saygın' kadının nasıl olması gerektiğine dair çekirdek inançlardan gelir. 'Kadınların, erkeklerin korumasına ihtiyaçları vardır, kadınlar sadık olmalıdır, erkeklerden daha iffetli olmalıdır, sarhoşluk kadınlara yakışmaz, kadınlar açık saçık şakalar yapmamalıdır, kadınlar hesap ödememelidir' gibi kadını koruyucu inançlar (Scully, 1994), bu imajlarla benzerlik göstermeyen kadınların, saygın olmayan kadınlar olarak sınıflandırmalarına sebep olur. Bu saygınlık değerleri, kadınlarla ilişkili olumlu tutumları yansıtmaktan ziyade, kadına karşı düşmanca davranışlar ve hoşgörüsüzlüğe eşlik eden değerlerdir (Larsen ve Long, 1988). Çünkü kadının bu değerlerden sapması, onun düşük ahlaklı ve bayağı algılanmasını da beraberinde getirir (Erdem, 2009). Burada söz konusu olan saygınlık, sadece cinsel birleşme davranışına değil, kadının giyiniş tarzına, karşı cinsle flörtleşmesine (Işık ve Sakallı-Uğurlu, 2009), göz kontağı ve yakın bedensel temas kurma şekline ve ilişkiyi başlatıcı davranışlarına atfedilir (Chapleau ve Oswald, 2010). Tecavüz mağduru açısından ise, kadı-

nın saldırı esnasında ne giydiği, fiziksel çekiciliği, geçmiş cinsel deneyimleri, saldırıdan önce aldığı alkolün-maddenin oranı, dikkatsizliği, saldırı esnasında fiziksel karşı koyma derecesi, mağdurun saygınlığını belirler (Grubb ve Harrower, 2009; McMahon, 2010). “İdeal” ya da “gerçek” tecavüz mağduru ise, cinsel olarak çok aktif olmayan, adı kötüye çıkmamış, mesleği fahişelik olmayan, alkol ya da madde kullanımından dolayı iradesini kaybetmemiş, yüksek riskli yaşam tarzına sahip olmayan ama ironik olarak saldırganların eşleri de olmayan insanlardır (Randall, 2010). Eşler ve fahişeler, cinsel ulaşılabirlikleri nedeniyle tecavüz edilemez görülürler.

Mağdurun saygınlığına dair kültürel mitlerin en sansürlü dışavurumuna, tecavüzdün hüküm giymiş suçluların beyanlarında rastlanmaktadır. Tecavüz sanıklarına tecavüz sebepleri sorulduğunda, ağırlıklı olarak tecavüzü destekleyen kültürel mitlerden mağdurun saygınlığına atıfta buldukları görülür. Tecavüzcüler, mağduru, genellikle ‘baştan çıkarıcı, rahat, mezhebi geniş, adı kötüye çıkmış’ olarak tanımlamışlar, toplumsal kalıpyargılarına uygun olarak kadının bulunduğu mekan dolayısı ile yanlış yerde bulunduğu inanmışlarsa (geceleyn sokak veya bar) ‘aranan kadın, hayır demesine rağmen aslında evet diyen kadın, o yolun yolcusu, fahişe’ şeklinde tanımlayarak tecavüzü haklı çıkarmışlardır (Scully, 1994). Ayrıca tecavüzcü, kendini evlilik bağı olma ya da kız arkadaşı olma gibi kısmen geleneksel bir şemsiye ile korumuştur. Oysa gerçek vakalarda tecavüzcülerin yarıya yakınının evli ve çocuk sahibi olduğu, cezaevine girmeden önce düzenli bir işte çalıştıkları, cinsel saldırıları, cinsel dürtülerini kontrol edememeleri sonucu değil, tersine planlayarak gerçekleştirdikleri belirlenmiştir (Gölge ve ark., 2006). Mağdurun saygınlığına ilişkin mitlerin kabulünün ülkemiz için en yakın ve üzücü sonucu, dünya barışını yaymak için İtalya’dan yola çıkan ve tüm dünyayı dolaşmak niyetiyle ülkemizden geçen (geçemeyen!), ‘Barış Geline’ ismiyle tanınan Pippa Bacca vakasında olmuştur. Evli ve 3 çocuk babası tecavüzcü, ‘gelinlik kıyafeti içinde gece otostop yapan ve kendisini fotoğraflamak isteyen yabancı uyruklu bir kadın’ görünce (DHA, 2008), o kadının tecavüzü “aranıldığı” sonucuna varmıştır.

Kadının, Mağdur Kadının Saygınlığını Algılaması. Kadınlar için tecavüz mitlerini kabul etmenin bir sonucu, tecavüz olayı ile araya mesafe konulması ve kendisinin tecavüze uğrama riskini çok düşük görmesidir. Kadınlar için, atıfta bulunulan tecavüz mağduru, cinsiyet, yaş, fiziksel görünüm, meslek ve sosyal statü, yaşam ve eğlence tarzı bakımından ne kadar kendine benzer algılanırsa, mağduru suçlama da o kadar azalır. Bu atıf tarzı, suçluluktan kaçınmak ve örselenmeyi azaltmak üzere iki amaca hizmet eder (Grubb ve Harrower, 2009). (1) Bir kadın, ‘eğer mağdur kadın farklı davransaydı tecavüzdün kaçınılabildi’ şeklinde düşünüyorsa, kişisel

olarak mağdur olma riskini de ‘kontrol edilebilir’ olarak görür (Bohner ve ark., 2002), böylelikle tecavüz, kendisi için daha az tehdit edici olur. Bu noktada, kadının davranışıyla mağdur oluşu arasında özel bir bağlantı kurulmakta, mağdur kadın suçlanmaktadır. (2) Onlar bir şeyleri eksik ya da fazla yapmışlardır. Benzer olarak, Lerner tarafından tanımlanan (akt. Sakallı-Uğurlu ve ark., 2007) ‘adil dünya inancı’, özünde insanların hak ettiği şeyleri yaşadıklarına dair bir inançtan yola çıkar. Adil dünya inancına sahip kişilerin, tecavüz mağdurlarına karşı daha olumsuz tutumlara sahip oldukları görülmüştür. Bu noktada, adil dünya inancına sahip kişi, tecavüz mağdurunu kötü talihinden dolayı suçlar ve kaderinden sorumlu tutarak ‘sadece kötü kadınlar tecavüze uğrar’ mitini destekler, aynı kötü kaderi paylaşabileceği düşüncesine karşı kendini korur (Sakallı-Uğurlu ve ark., 2007).

Bu inançla bağlantılı ve yaygın olarak kabul gören bir tecavüz miti, kadının gerçekten dirensaydı tecavüze uğramayacağıdır. Mağdur ancak fiziksel saldırıya şiddetli bir şekilde karşı koyduğu zaman daha az suçlanır. Kadın mücadele etmeli, dövüşerek karşılık vermeli, tecavüzü engellemeli, gerekirse kaçmalıdır (Randall, 2010). Oysa direnen kadınların fiziksel zarar görme riski daha yüksek olduğundan, öldürüleceklerinden ya da ciddi biçimde yaralanacaklarından korkarlar. Bu korku da kadının karşı koyma gücünü azaltır (Gölge ve ark., 2006).

Mağdurun Irkı. Cinsiyetçilik konusundaki kuramların çoğunun çıkış yeri, ırkçılık çalışmalarına dayanmıştır. Bazı araştırmacılar (akt. Sakallı-Uğurlu, 2003), cinsiyetçiliğin ve ırkçılığın paralel inanç sistemleri olduklarını ileri sürmüştür, ırkçılık ile cinsiyetçilik arasındaki ortak noktanın, önyargıların açık bir şekilde ifade edilmesi ve bunun sosyal normlar bağlamında kabul edilmesi olduğunu belirtmişlerdir. İçselleştirilmiş ırkçılık, bir ırkın mensubu kadınların değersizleştirilmelerinin sonucu olarak onları daha fazla tecavüz edilebilir kılar ama tecavüz eden tarafından da tecavüzün inkarını kolaylaştırır (Scully, 1994). Amerikan tecavüz mitlerine göre, zenci erkekler tecavüzcü, zenci kadınlar ise tecavüz edilmeye değmeyen insanlardır. Amerikan Ceza Adalet Sistemi de bu mitleri paylaşıyor görünmekte olup, beyazları koruduğu kadar Afrikalı-Amerikalı kadınları korumamaktadır. Maalesef, siyah bir erkeğin beyaz bir kadına tecavüz ettiğinde aldığı ceza; beyaz bir erkeğin siyah bir kadına tecavüz ettiğinde aldığı cezadan daha fazladır (Sapp ve ark., 1999). Benzer olarak Kanada’da Aborjin tecavüz mağduru kadınların mahkeme kayıtları incelendiğinde, Aborjin kadınlara alkol ve madde kullanım durumları, geçmiş cinsel deneyimleri ve şimdiki cinsel etkinlik düzeylerine dair toplumdaki saygınlıklarını sorgulayan soruların, Aborjin olmayan kadınlardan üç kat daha fazla sorulduğu görülmüştür. Oysa mağdurun tecavüz riski, ırkı ile çoğu zaman bağlantılıdır. Örneğin zenci ve Aborjin kadınlar zaten çoğunlukla evsiz, işsiz,

madde bağımlısı yani risk altındaki kadınlardır (Randall, 2010).

Mağdurun Etnik Kimliği. Mağdurun etnik kimliği, tecavüz mitlerini, mağdurun tecavüz sonrası psikolojik tepkilerini ve tecavüzle başa çıkma kapasitesini etkiler. Tecavüz mağduru olan ve olmayan Amerikalı üç etnik grup kadın (İspanyol-Amerikalı, Afrika-Amerikalı, Beyaz-Amerikalı) üzerinde yapılan bir çalışmada (Lefley ve ark., 1993), tecavüz mağdurlarının kriz durumlarına karşı tepkileri, erkekler hakkındaki hisleri, ruh sağlıkları ve genel olarak işlevselliklerini sürdürme halleri incelenmiştir. Kadınların, tecavüze, saldırgan ve mağdura yönelik atıfları incelendiğinde, kadınların içinde bulunduğu toplumun tutumlarını algılayışlarının, tecavüz sonrası tepkilerini de belirlediği bulunmuştur. Tecavüz mağduru olan ve olmayan İspanyol-Amerikalı kadınlar, mağdur kadına karşı daha suçlayıcı olmuşlar, diğer iki etnik gruba kıyasla tecavüz deneyiminden daha olumsuz yönde etkilenmişler ve erkekler hakkında daha olumsuz duygular geliştirmişlerdir. Tecavüzden en az olumsuz etkilenenler Beyaz-Amerikalı kadınlardır; Afrikalı-Amerikalı kadınlar, ikisinin arasında yer almışlardır. Bu sonuçlardaki farklılaşma, kadınların etnik kimlikleri ile açıklanabilir. İspanyol-Amerikan kültürü, feminizmin anlamlı derecede zayıf olduğu ve maçoğun, erkeğin gücünün temsili olarak kabul edildiği bir kültürdür. Kadının giyimi, davranışları ve konuşmasıyla tecavüze katkıda bulunduğu, kadınların cinselliklerini kontrol edebildiği ama erkeklerin edemediğine dair kültürel mitleri olan kadınlar, cinsel saldırıdan daha olumsuz etkilenir ve tecavüzü kadının hatasına daha çok atfederler. Kadına, mağduru olduğu suç sonrası yeterli sosyal desteği vermeyen bu gibi toplumlarda, kadının daha fazla psikolojik bozukluk, işlev kaybı ve kriz durumlarıyla zayıf başa çıkma toleransı gösterdiği görülmektedir (Lefley ve ark., 1993). Yine geleneksel toplumlarda, bir kadına tecavüz edildiğinde ailenin tümü kendini zarar görmüş olarak algıladığı için, mağdurlar, ikincil mağduriyete maruz kalırlar.

Ülkemizde, kadının etnik kökeni ve algılanan cinsel saygınlığı hakkındaki inançlar üzerine yapılan çalışmalara rastlanmamaktadır. Ama bu tür bir ilişkinin varlığına dair ipuçları, ülkemizde bir Belediye Başkanının, “Güneydoğu Anadolu’daki kadınlar, çocuksuz Karadenizli erkeklere dini nikahlı eş olarak gelsinler” söylemiyle ortaya çıkmıştır (İHA, 2010) (Rize’nin AKP’li Belediye Başkanı Bakırcı, “Güney Doğu’da ikinci eş yaygın. Bu bölgelerden evlilik ve husumlukları artırarak, devletin de teşvikiyle sorunların aza incecğine ve özüleceğine inanıyorum... Eşinden çocuğu olmayan vatandaşlarımız da dini nikahlı olarak bu bölgelerden kız alarak evlenebilirler” demiştir). Elbette bu cümle, “Güneydoğulu kadınlar tecavüzü hak eder” anlamına gelmemektedir. Ancak etnik kimliği açıktan vurgu yapan bu durum, aslında belli

bir etnik kökene sahip kadınları ancak nikahsız ve ikinci eş olarak almaya değer gören korumacı erkek egemen zihniyetinin bir ürünüdür. Bu etnik değersizleştirilmenin yaygınlaşmasının sonucunda bazı erkekler tarafından bu kadınlara karşı yapılacak her türlü cinsel edimin ‘koruma’ adı altında mazur gösterilecek olması muhtemeldir.

Mağdurun Cinsiyeti: Erkeğe Yönelik Tecavüz Mitleri. Her ne kadar çok daha az toplumsal ve profesyonel dikkat bu konu üzerine çevrilsede, erkekler de cinsel saldırının mağduru. Erkeğe tecavüz yadsındığı oranda, tecavüz mitleri de yıllar boyu genellikle kadın cinsiyeti bağlamında değerlendirilmiş ama erkeğe dair mitler toplumda yaygınlığını korumuştur. Erkeğe yönelik tecavüz mitlerinden bazı örnekler şunlardır: (1) Erkekler cinsel aktiviteyi başlatan ve bitiren olduklarından, cinsel saldırının hedefi olamazlar. (2) Erkeğe yönelik cinsel saldırı, çok nadir gerçekleşir ve hapishaneler dışında yaygın değildir. (3) Erkekler, sekse zorlanmak için fazlasıyla güçlüdürler. (4) Her sağlıklı erkek, eğer gerçekten istiyorsa tecavüze karşı başarıyla direnebilir. (5) Tecavüze uğrayan erkek, eğer eşcinsel değilse, erkekliğini yitirmiş demektir. (6) Erkek mağdurlar, tecavüz deneyimi ile baş edebilmeli ve sağlam durmalıdırlar. (7) Tecavüze uğrayan erkeklerin çoğu, başta eşcinsel ilişkiye rıza gösterip, sonradan fikirleri değiştiğinde bunun tecavüz olduğunu iddia edenlerdir. (8) Mağdurda ereksiyonun (sertleşmenin) ya da ejakülasyonun (boşalmanın) varlığı, tecavüze rıza gösterildiğinin işaretidir (Kassing ve ark., 2005).

Erkeğe tecavüz mitlerinde en sık kullanılan temalar, erkeğe tecavüz olgusunun inkarı, mağduru suçlama, çekilen acı ve travma hiyerarşisinde çocuk ve kadınların altında yer verme eğilimidir (Rumney, 2009). Bu mitlerin bir kısmında ise, mağdur erkeğe genellikle kadınsı özelliklerin atfedildiği görülür. Kadınlara yönelik tecavüz mitlerinin benzerinin, tecavüze uğrayan erkeklere de uygulanıyor olması, kadınsılığın bir şekilde onlarda vücut bulduğuna inanılmasındandır. Bu bağlamda, erkeğe yönelik tecavüz mitleri, cinsiyetçi kalıpyargılardan beslenen ve özünde kadına karşı düşmanlığı içeren çekirdek inançlardan gelir ve homofobi ile ele gider. Bu kabul, çocukluktan başlayan dönemdeki toplumsallaşma süreci içerisinde geleneksel erkek rollerine katı bir şekilde bağlılıktan kaynaklanır (Pleck, 1981). Bu mitler, erkeklerin zayıf olmamaları ve fiziksel olarak mutlak karşı koymaları gerektiğini bekleyen “gerçek erkek dövüşür ve kendini korur” kalıpyargısından beslenir ve heteroseksüel mağdur erkeğe karşı negatif tutumlar beslenmesine sebep olur (Rumney, 2009). Erkeğe tecavüz mitlerini kabulde, homofobi, başarı, güç ve rekabetçilik içeren tutumlar etkili olup, daha yaşlı ve daha az eğitilmiş kişilerde mitlerin kabulü daha fazladır (Kassing ve ark., 2005).

Yaşamları boyunca erkeklerin % 3 ile % 16’sının cinsel saldırı mağduru olsalar dahi, sadece on erkekten

birinin bu durumu polise bildirmesi (Kassing ve ark., 2005), kimsenin kendilerine inanmayacağını ya da tecavüzü kendilerinin istediklerine inanılacağını düşüncelerinden kaynaklanmaktadır (Gölge ve ark., 2006; Rumney, 2009). Dahası, gerçekten de polis, tıp, ruh sağlığı ve hukuk çalışanları da erkeğe tecavüz mitlerini kabul etmişlerdir. Polisin erkek tecavüz mağdurlarına tepkileri incelendiğinde, öncelikle mağdurun erkekliğini sorguladıkları, heteroseksüel erkekleri 'eşcinsel' olarak işaretledikleri ve eğer mağdur eşcinsel ise şikayetini ve tanıklığını inandırıcı bulmadıkları görülmüştür. Erkek mağdurlar tarafından polisin tepkisi ise 'itici, merhametsiz, ilgisiz, şüpheci ve homofobik' olarak tanımlanmıştır. Özellikle tecavüz mağduru eşcinsel erkeklerin şikayetleri, polislerin % 41'i tarafından "şantaj amaçlı bildirimler" olarak kayda geçirilmiş ve "suç" olarak tasnif edilmemiştir (Rumney, 2009). Erkek mağdurların adli mercilere bildirimde bulunmalarının diğer bir sebebi, cinsiyet kalıp yargılarının sonucu olarak, cinsel saldırıya karşı erkeğin kendisini savunabilmesi gerektiği yönündeki toplumsal beklentilerdir (Kassing ve ark., 2005). Çocukluklarından itibaren erkekler çoğunlukla fiziksel olarak güçlü olma, kendilerini koruyabilme ve duygusal olarak acıya dayanma gibi erkek cinsiyet rollerine uygun özellikler ve davranışlar öğretilir. Erkekler, kendilerini açma, yoldaşlık, dostluk kurma, dokunma ve duygularını gösterme gibi davranışlarda kendilerini sınırlamaya zorlandıklarından, birçok erkek mağdur, mağduriyet durumunda saldırganı değil, kendini suçlar (Scarce, 1997; Gölge ve ark., 2006). Bir diğer sebep ise, birçok tecavüz kriz merkezinin kadınların ihtiyaçlarına yönelik oluşturulmuş olması, erkeklerin ihtiyaçlarına uygun ortamların mevcut olmamasıdır (Kassing ve ark., 2005).

Mağdurun Cinsel Yönelimi. Erkek mağdurun cinsel yönelimine dair atıflar, sıklıkla mağduru suçlayan mitlere konu edilir. Erkekler, cinsel saldırının mağduru olan erkeklerle genelde özdeşleşmek istemezler, çünkü onları 'erkek' olarak görmezler (Scarce, 1997). Cinsel saldırıda bulunan erkekler de dahil olmak üzere, tüm erkek mağdurların 'eşcinsel' oldukları ya da kendilerini riskli durumlara sokarak aslında tecavüzü arandıkları düşünülmür (Kassing ve ark., 2005). Erkek eşcinsel tecavüz mağduru ise, heteroseksüel tecavüz mağdurlarından daha fazla suçlu bulunur, tecavüzden daha fazla zevk aldığına ve daha az örselendiğine inanılır (Mitchell ve ark., 1999). Görülüyor ki erkeğe yönelik tecavüz mitlerinin kabulü, eşcinsel erkeğe karşı negatif tutumla -homofobi-, geleneksel cinsiyet rollerine ve geleneksel erkek rolleri normlarına bağlılıkla yakından ilişkilidir.

Tecavüz Mitleri Nasıl Değiştirilebilir?

Tecavüz mitleri toplumsallaşma süreciyle geliştiğinden ve öğrenmeye dayandığından, eğitim ve rehabilitasyon programlarıyla, uzman bilirkişilerin katkısıyla,

medyanın hakim söyleminin değişimiyle, sağlık, hukuk ve ruh sağlığı çalışanlarının katkısıyla değiştirilebilirler.

Tecavüz Mitleri Birer Sosyal Normdur. Makale boyunca dile getirilen tüm teorik tartışmalar ve uygulamalı bulgular, tecavüz mitlerinin kabulünün, anormal-hastalıklı bireylerin zihinsel ürünleri olmaktan ziyade, toplumsallaşma sürecinde öğrenilen sosyal normların bir uzantısı olabileceği görüşünü desteklemektedir.

Eğer tüm davranışlar, diğerleriyle toplumsallaşma sürecinde kurulan ilişkiler aracılığıyla öğrenilmekte ise, kadına yönelik cinsel şiddeti besleyen tecavüz mitleri gibi bir dizi değer ve inanç da öğrenilmiştir. Bu bağlamda tecavüz mitleri, sosyal birer normdur. Sosyal normlar, bir grubun üyeleri tarafından açıkça analiz edilmeden üzerinde anlaşmaya varılan, kişilere rehberlik eden ve onları kısıtlayan kurallar olarak tanımlanabilirler (Weidner ve Griffith, 1983). Tecavüz mitleri hem bir kadının nasıl davranması gerektiği, hangi eylemin tecavüz olarak tanımlanacağı ve hangi şartlar altında cinsel saldırganlığın mazur görülebileceğini içeren 'karar normunu' (injunctive norm); hem de aynı gerçekliğin diğerleri tarafından paylaşılmasını içeren 'betimleyici normu' (descriptive norm) içerir. Mağdurun en az sorumlu tutulması failin yabancı olması halinde, en fazla sorumlu tutulması ise failin tanıdık olması halinde görülür. Yine, tecavüzün randevu sonrasında baştan çıkarma biçiminde gerçekleşmiş olması halinde, mağdur daha suçlu bulunur (Grubb ve Harrower, 2009). Mağdur ancak fiziksel saldırıya şiddetli bir şekilde karşı koymuşsa daha az suçlanır. Tecavüz davalarında da hukuk, mağdurdan tecavüze karşı koymak için yapmış olduğu asgari bir kelime ya da itiraz mimiği bekler. Karşı koymanın olmaması, sessizlik ve pasiflik, 'örtülü rıza' ile eşdeğer sayılır. Karşı koymanın kanıtları, özellikle fiziksel bir karşı koyma ise, mağdurun güvenilirliğini artırır. Kadın mücadele etmeli, dövüşerek karşılık vermeli, tecavüzü engellemeli, gerekirse kaçmalıdır (Randall, 2010). Bu bağlamda, tecavüz eden erkekler, kadına karşı şiddeti toplumsal bakımdan kabul edilebilir terimlerle açıklayabilmek için, o sözcüklerin nasıl kullanılması gerektiğini öğrenmişlerdir (Scully, 1994). Tecavüz zanlıları, kendi tecavüz suçlarının, toplumca ve hukukça kabul gören 'klasik tecavüz' modeline uymayan yönlerini vurgularken (bağırmadı, yardım istemedi, dövüşmedi, kaçmadı gibi), aslında toplumca kabul edilen normların onlara tecavüzü nasıl öğrettiklerini gösterirler (Plaud ve Bigwood, 1997). Bu nedenle sosyal normları değiştirmek, bir toplumdaki cinsel şiddetin azalmasında birincil önem taşır.

Tecavüz mitleri, kadına karşı düşmanlığın cinsel şiddeti beslediği sosyal bir çevre tarafından yaratılır. Feminist yaklaşım, çocuklara ve kadınlara yönelik cinsel saldırganlığın ataerkil toplumlarda erkek egemenliğinin bir unsuru olarak ortaya çıktığını savunur, sosyokültürel yaklaşım ise bunun sosyal sistemin bir sorunu olduğunu

ve kültürel olarak kabul edilen cinsiyet rollerindeki farklılıklardan kaynaklandığını ileri sürer (Zara-Page, 2004). Daha önemlisi, bu mitler açıkça konuşulmadığı için kişiler kendi inançlarının diğerleri tarafından paylaşıldığına inanırlar. Erkeklerin tecavüz davranışı, sadece tecavüz mitlerinin kişisel kabulünden değil, diğer erkeklerin tecavüz mitleri hakkındaki geri bildirimlerinden de etkilenir. Böylelikle erkeklerin, diğer erkeklerin tecavüze ilişkin inançlarını algılama biçimi, erkeğin cinsel şiddete ilişkin davranışlarını da belirler (Eyssel ve ark., 2006). Bu anlamda, arkadaş çevrelerinde cinsel şiddet adeta empoze edilmektedir (Akçan, 2006). Dahası, medyada ve yazılı basında tecavüzün aktarıldığı biçimi, teşhirci, kışkırtıcı, adeta tecavüzü teşvik edicidir. ‘Saldırıda uğrayan eş, dövülmüş kadın, cinsel istismara uğramış çocuk, enstest mağduru, tecavüz mağduru’ örneklerinde olduğu gibi, tecavüz haberleri faili ortadan silmek suretiyle, sadece mağdurun kimliği üzerinden verilir (Köker ve Doğanay, 2010). Feminist teori, özellikle faili ortadan silmeye yarayan bu söyleme şiddetle karşı çıkar (Randall, 2010).

Tecavüz Mitleri Değiştirilebilir: Önleme Programlarının Katkısı. Tecavüz mitlerini değiştirmek için ilk aklı gelen, cinsel saldırıyı önleme programları adı altında geliştirilen eğitim programları olmaktadır. Her iki cinsiyetin bu konudaki farkındalıklarının artmasını amaçlayan programlar, cinsel şiddetin sebepleri hakkında bilgi sağlama, tecavüz mitleri tutumlarını sorgulama, cinsel şiddete katkıda bulunabilecek cinsiyet rolleri kalıpyargılarını tartışma ve güvenli buluşma davranışları için pratik önerilerde bulunma gibi alt bileşenleri içerirler (Kress ve ark., 2006; Muir ve ark., 1996). Cinsel saldırıyı önlemek üzere geliştirilen programlar, ilk olarak mağdurlar için koruma ve tedaviye yoğunlaşmışken, son zamanlarda dikkat, saldırganlara dair müdahaleler üzerine odaklanmış, erken müdahale için suç motivasyonunun belirlenmesi önem kazanmıştır (Gölge ve ark., 2006). Önleme programlarına, ‘ırk ve cinsiyetle ilgili duyarlılığın yokluğu, geri tepme etkisi, test etkisi, tekli materyale duyarsızlaştırma ve öğrenilenlerin kısa süreli olması’ gibi etmenlerden dolayı eleştiri getirilmektedir. Dahası, böylesi programlar ile kişilerin tecavüz mitlerine dair tutumları değişmiş olabilir ama bu değişim tecavüzü azaltacak mıdır veya bu tutumlar davranışa dönüşebilecek midir sorusu cevaplandırılmamıştır (Kress ve ark., 2006). Gelen eleştirilere karşını programların etkisi umut vericidir. Uygulanan programlar ile tecavüz mitlerinin kabulü anlamlı olarak düşmüş, tecavüze karşı farkındalık ile mağdurlara yönelik empati ve müdahale davranışı artmış, özellikle üniversite kampüsü gibi ortamlarda cinsel şiddet oranı anlamlı olarak azalmıştır (Epps ve ark., 1993; Foubert, 2000; McMahon, 2010; Moynihan ve ark., 2010).

Tecavüz mitleri, sadece toplum tarafından değil, tecavüzün hukuki sürecinde etkin rol oynayan hekimler,

hemşireler, polisler ve hukuk profesyonellerince de yüksek oranda kabul gördüklerinden, mağdurun ikincil mağduriyetine (revictimization) neden olmaktadır. Örneğin, tüm sağlık çalışanları içerisinde tecavüz mitlerini en fazla kabul edenlerin, tecavüz mağdurlarına ilkyardımlı veya ilk görüşmeyi yapan hemşireler olduğu bulunmuştur (Uji ve ark., 2007). Benzer olarak hekimler de, tecavüz olgularında genellikle fiziksel bulguları tespit ve tedavi ederler ama altında yatan mağduriyetin çoğunlukla farkına varmaz ya da tanımlamazlar. Hekimlerde tecavüz mitlerinin kabulü, cinsel saldırı mağduru sadece fiziksel bulgularına odaklanmaya ve mağduru detaylı muayene etme davranışını azaltmalarına neden olur. Uygulanan eğitim programı sonrasında, tıp doktorlarında mitlerin kabul oranının düştüğü ve tecavüz mağdurlarına detaylı muayenenin arttığı görülmüştür (Milone ve ark., 2010).

Mağdurun ilk başvurduğu merci olması açısından önem taşıyan polisin de, tecavüz mitleri nedeniyle bazı vakaları filtrelediği görülmüştür. Örneğin, tecavüz mağduru kadın alkol ve madde bağımlıysa polis gerekli kitleri kullanmaz ya da kullanımını çok uzun süre bekletir. Test sonucu mağdurun alkol-madde almadığı ortaya çıksa bile, ‘ideal mağdur kadın’ profiline uymadığı için gerekli işlemleri yerine getirmez (Randall, 2010). Mitleri yüksek düzeyde kabul eden avukatların ise, mağdur tecavüzcüsünü önceden tanıyorsa, alkol almışsa ve olay bir partide geçmişse mağduru daha fazla suçladıkları, sanığı ise daha az sorumlu buldukları tespit edilmiştir. Eğer fiziksel şiddet kullanılmışsa, mağduru daha az suçlamışlardır. Tecavüz mitlerinin kabulü açısından avukat adayları ile avukatlık mesleğini yapanlar arasında bir fark bulunmaması ise, tecavüze karşı tutumların tek başına yasal eğitimle değiştirilemeyeceğini gösteren bir bulgu olarak kabul edilebilir (Krahe ve ark., 2008).

Uzman Bilirkişi Tanıklığının Katkısı. Tecavüz mitlerini değiştirmeye yardımcı olacak bir diğer katkı, özellikle tecavüz davalarında uzman bilirkişinin tanıklığıdır. Uzman bilirkişi, tecavüzün bildirilmeyen suçlardan biri olduğuna, yabancılardan ziyade tanıdıklar tarafından işlendiğine, bir tutku değil şiddet suçu olduğuna, birçok kadının daha fazla şiddete maruz kalmamak için saldırganına boyun eğdiğine, cinsel saldırı sırasında ve sonrasında davranış örüntülerinin neler olabileceğine dair tanıklık ederek, tecavüze ilişkin yaygın yanlış inançların etkisizleştirilmesini sağlar (Gray, 2006). Uzman bilirkişi tanıklığının, mahkemenin başlangıcı yerine sonunda gerçekleştiğinde mahkeme sonucunu daha fazla etkilediği; mahkemenin, mağdurun sözünü daha güvenilir ve mağdurun cinsel ilişkiye rıza göstermiş olmasını daha az mümkün bulduğu, sanığın ise genelde suçlu bulunduğu ve daha ağır cezalara çarptırıldığı görülmüştür (Tetreault, 1989). Başka bir deyişle, tecavüz davalarında uzman bilirkişinin, tecavüz mağdurlarını ve tecavüzcü-

leri içeren yaygın yanlış inançlar hakkında mahkemeyi bilgilendirmesi, mağdura yönelik olumsuz tarafgirliğin bertaraf edilmesini sağlamaktadır.

Ruh Sağlığı Çalışanlarının Katkısı. Ruh sağlığı çalışanları, tecavüzcüleri sadece psikopatoloji (normal dışı davranışlar) bağlamında değerlendirdiklerinde, kültürel mitleri bilinçsizce desteklerler (Akçan ve ark., 2006; Scully, 1994). Tecavüz edenler, çocukluklarında kendileri de şiddet ve istismara uğramış, kişilik bozuklukları olan veya ruh sağlığı normal olmayan insanlardır. Böyle değilse bile, anneleri, çocukla bağımlı bir ilişki modeli kurarak ya da çocuğu ruhsal olarak reddederek, bir tecavüzünün yetişmesine yol açmış olabilir. Suçlu olan kişi bu kez 'kadın mağdur' olmasa da, tecavüzünün 'kadın' olan annesi yani yine bir 'kadın' suçlu bulunur (Scully, 1994). Oysa bu durumun çok sınırlı bir açıklama sağladığı, cinsel şiddet uygulayanların yalnızca % 5 gibi küçük bir grubunda psikopatoloji saptandığı bilinmektedir. Alt sosyoekonomik tabakadan işsiz, eğitimsiz, madde kullanan, psikiyatrik hastalığı olanların cinsel şiddet uyguladığına dair yanlış kanının aksine; eğitilmiş, iş sahibi, ekonomik gücü olan, alkol ve uyuşturucu kullanmayan, herhangi bir psikiyatrik hastalığı olmayanların da şiddet uyguladığı yapılan çalışmalarla ortaya konmuştur (Akçan ve ark., 2006).

Bilimin, toplum üzerindeki otoritesi düşünülürse, ruh sağlığı çalışanlarının ve adli bilimcilerin tecavüze bakış açılarını değiştirmeleri önem taşır. Örneğin 'mağdurun suça yol açması kavramını' getiren mağdurbilim (viktimoloji), cinsel suçlar için 'her beş olaydan birinde suça neden olan mağdurdur, suçların % 20'sine yakınında kadının ihmali vardır' diyerek (Sokullu, 2008), tecavüze uğramış kadını, kısmen kendi baştan çıkarıcılığının veya dikkatsizliğinin sorumlusu olarak resmetmiştir. Tecavüz mitleriyle ilgili çalışmalar dahil, tecavüzle ilgili tüm çalışmaları sadece kadınlar üzerine yoğunlaştırmak, cinsel şiddetin ipuçlarının kadınlarda olduğunu varsaymaktır. Oysa tecavüz bir kadın sorunu değil bir erkek sorunudur ve tecavüze neden olanın psikopatoloji ya da hastalık olduğunu varsayan psikiyatrik modelin tersine, feminist-sosyo kültürel model, kadına tecavüzü, cinsiyetler arası kabul edilmiş güç dengesizliğinin bir sonucu sayar (Erdem, 2009; Scully, 1994). Tecavüz davalarında mağdurun normalden farklı tepkilerini mahkemeye tanımlayacak ruh sağlığı uzmanının bulunması, mağdurun güvenirliliğinin sorgulanmasıyla, ikincil mağduriyeti engeller. Mahkeme, tecavüz mağdurdan acısını çoğunlukla toplum tarafından kabul edilmiş kalıpyargısal yollarla göstermesini bekler. Örneğin, mağdur titremeli, ağlamalı ve üzüntüsünü dışa vurmalıdır. Çok rahat ve soğukkanlı mağdur, ideal ya da gerçek mağdur değildir (Randall, 2010). Bu konudaki katkı, hem örselenmenin farklı kişilerde farklı tepkilere yol açabileceğine dair mahkemeyi bilgilendiren hem de Travma Sonrası

Stres Bozukluğu'nu (TSSB) yeniden tanımlayan ruh sağlığı çalışanlarından gelecektir. Tecavüz sonrasında mağdurun yaşadığı ruhsal sıkıntıları, çok geniş bir başlık altında TSSB olarak tanımlamak yerine, travmanın tecavüz ile özelleşmiş bir türü olan 'Tecavüz Travması Sendromu' kavramının öncelikle pratiğe sonra da literatüre kazandırılması, tecavüz mağdurunun maruz kaldığı travmanın tam anlamıyla tanınmasına yardımcı olacaktır (Tetreault, 1989).

Bir diğer katkı, sanığın ceza alma derecesine etki eden 'mağdurun suçtaki sorumluluğu' kavramına gelecektir. Hukuk, mağduru haklı bulmak ve sanığı sorumlu tutmak için, tecavüz esnasında mağdurdan karşı koyması için asgari bir kelime ya da itiraz mimiği bekler. Karşı koymanın olmayışı, sessizlik veya pasiflik "örtülü rıza" ile eşdeğer sayılır. Karşı koymanın kanıtları, özellikle fiziksel bir karşı koyma ise mağdurun güvenirliliğini artırır. Travma bilgisinin eksikliğinden dolayı, 'dövülmüş kadın sendromu' ya da 'tecavüze uğramış kadın sendromu' hakkında bilgisi olmayanlar, mağdurun güvenirliliğine gölge düşürürler. Oysa mağdur, kendi güvenirliliğini sağlamak, daha fazla fiziksel ve cinsel şiddetten kaçmak, hatta hayatını korumak için direnmeyebilir ve çok karmaşık olan insan psikolojisi gereği kendini koruma ve savunma mekanizmasının bir sonucu olarak karşı koymayarak çözülme (*dissociation*) tepkisi verebilir. Bu durum, özellikle çocuklukta cinsel istismara uğramış kadın ve erkeklerde sıklıkla görülür (Randall, 2010). Bu noktada ruh sağlığı çalışanlarının katkısı, tecavüz davalarında travma tepkilerinin farklılığının tanınması suretiyle mağdurun korunmasına yardımcı olacaktır.

Sonuç

Bir toplumda görülen cinsel şiddetin tohumları, kadını ikincileştirip değersizleştirmeyi birer sosyal norm haline getiren önyargılı, kalıplaşmış ve yanlış inançları içeren tecavüz mitleri ile atılır (Burt, 1980). Tecavüz mitleri, bu bakımdan kadına karşı düşmanlığın, cinsiyetçiliğin, kişilerarası şiddetin kabulünün ve cinsel muhafazakarlığın bileşenlerini içeren tutum ve davranışların bir sonucudur (Gerger ve ark., 2007; Krahe ve ark., 2008; Larsen ve Long, 1988; Lonsway ve Fitzgerald, 1995). Tecavüz mitleri, mağdurun cinsel saygınlığına dair kalıp yargılardan (Chapleau ve Oswald, 2010; Grubb ve Harrower, 2009; McMahan, 2010; Norton ve Grant, 2008; Sakallı-Uğurlu, 2003; 2009; Tatum ve Foubert, 2009), mağdurun ırkından ve etnik kimliğinden (Lefley ve ark., 1993; Plaud ve Bigwood, 1997; Randall, 2010; Sakallı-Uğurlu, 2003; Sapp ve ark., 1999; Scully, 1994), mağdurun cinsiyetinden ve cinsel yöneliminden (Kassing ve ark., 2005; Rumney, 2009) etkilenir. Tecavüz mağdurlarına karşı, özünde gizli bir düşmanlığı yansıtan kültürel mitler, tecavüzün toplumda yaygınlığına katkıda bulun-

rak (Eyssel ve ark., 2006) etkisizleştirilmesine (neutralization) ve mağdurun damgalanmasına (stigmatization) hizmet ederler (Sykles ve Matsa, 1957). Böylelikle tecavüze uğramış kadını değersizleştirip, tecavüzcüye daha fazla sempati duyulmasını sağlayan tecavüz mitleri (Weidner ve Griffith, 1983), tecavüzcüyü korurken mağduru yalnız bırakır, dahası mağdur suçtan zarar görürken, kendisi suçluymuş gibi saygınlığını ispatlamaya çalışır.

Tecavüz mitlerini kabul etmede önemli bir bileşen olan toplumsal kalıpyargılar, “gerçek” tecavüzün (Rumney, 2009) ve “ideal” mağdurun (Randall, 2010) nasıl tanımlanacağına dair sınırlandırıcı bir anlayış sunar, tecavüzdən görülen zararın etkisinin hafife alınmasını sağlarlar (Norton ve Grant, 2008). “İdeal” ya da “gerçek” tecavüz mağduru, cinsel olarak çok aktif olmayan, adı kötüye çıkmamış, mesleği fahişelik olmayan, yüksek riskli yaşam tarzına sahip olmayan ama cinsel ulaşılabilirliklerinden dolayı ironik olarak saldırganların eşleri de olmayan kişilerdir (Randall, 2010). İdeal mağdur, tecavüz esnasında alkol ya da madde kullanımından dolayı iradesini kaybetmemiş ve saldırıya şiddetle karşı koyan ve dövüşerek karşılık veren olarak algılansa da (Randall, 2010), gerçekte mağdurların bir çoğu, saldırı sırasında öldürüleceklerinden ya da ciddi biçimde yaralanacaklarından korktuklarından, dirençleri azalır ve bu da mağdurun karşı koymasına neden olur (Gölge ve ark., 2006).

Feminist kuram, ‘ne tür bir düşmanlık ortamının kadınların kendi mağduriyetlerinden dolayı suçlanmasına katkıda bulunmaktadır?’ (Sapp ve ark., 1999), ‘neden çoğu kişi diğer suç mağdurlarının yalan bildirimde bulunabileceğini ya da suçu kendilerinin provoke ettiğini düşünmezken, kadınların gizlice tecavüze uğramak istediklerini, bir şekilde tecavüzü davet ettiklerini düşünür?’ (Tetreault, 1989), ‘neden suçun konusu tecavüz olduğunda, suça dair toplumsal algı ve tutumlar değişmektedir?’ gibi sorular üzerinde durmuştur. Bu soruların cevabını, kadını sosyal yaşam, ekonomi ve politika gibi birçok toplumsal alandan dışlayan cinsiyet ayrımcılığının, erkeğe aşırı değer biçerek onu ‘norm’ olarak yapılandırmasında (Sakallı-Uğurlu, 2003) aramak gerekir. Cinsiyete dair kalıpyargılar, her iki cinsiyetin hangi konularla ilgillemeleri gerektiğini, çalışma yaşantılarını, performanslarını, performanslarının açıklanmasını, eğitimlerini, sosyal ilişkilerini, politikaya ilgilerinin derecesini, karşı cinsiyete ilişkin tutumlarını, karşı cinsle yakın ilişkilerini (romantik ve evlilik) ve eğlence anlayışlarını belirler (Sculy, 1994; Weidner ve Griffith, 1983).

Tecavüz mağdurunun saygınlığına dair atıflar, ‘saygın’ kadının nasıl olması gerektiğine dair çekirdek inançlardan gelir ve mağdura, cinsiyet kalıpyargıları gereği bir kadının uyması gerektiğine inanılan ahlaki kuralları çiğnediği için öfke duyulur (Sculy, 1994). Mağdur kadına karşı duyulan bu öfke, cinsiyet kalıpyargılarının

ve düşmanca cinsiyetçiliğin sonucu olarak (Costin ve Kaptanoğlu, 1993; Işık ve Sakallı-Uğurlu, 2009; Sakallı-Uğurlu, 2002; Sakallı-Uğurlu ve Ulu, 2003), saygınlık konusundaki çifte standardın dışı vuru mudur. Birçok kişi, cinsel deneyimi az olanların, toplumda saygınlığı olanların ve bakirelerin, tecavüzü daha örseleyici yaşadıklarını; buna karşın fazla cinsel deneyime sahip olanların veya fahişelik gibi saygınlığı olmayan mesleklerle sahip kadınların örselenmediğini düşünür (Tetreault, 1989). Bu değerler, kadına ilişkin olumlu tutumları yansıtmaktan ziyade, kadına karşı düşmanca davranışlar ve hoşgörüsüzlükle başa baş giden değerlerdir (Larsen ve Long, 1988). Çünkü kadının bu değerlerden her sapışı, onun düşük ahlaklı ve bayağı algılanmasını da beraberinde getirir (Erdem, 2009). Tecavüz mağduru bağlamında, kadının saldırı esnasında ne giydiği, fiziksel çekiciliği, geçmiş cinsel deneyimleri, saldırıdan önce aldığı alkolün-maddenin oranı, dikkatsizliği, saldırı esnasında fiziksel karşı koyma derecesi, mağdurun saygınlığını belirler (Grubb ve Harrower, 2009; McMahon, 2010).

Bir toplumda görülen cinsel şiddetin sebepleri, bireylerin psikopatolojisi (ruhsal anormallikleri) ile değil (Akçan ve ark., 2006), o toplumun üyelerinin tecavüzü nasıl gerekçelendirdikleri ve mağdurlar hakkındaki inançları ile açıklanır. Yaygın kanının tersine, gerçek vakalarda tecavüzcülerin sadece % 5’inin bir psikopatolojiye sahip olduğu, yarıya yakınının evli ve çocuk sahibi olduğu, cezaevine girmeden önce düzenli bir işte çalıştıkları, tecavüzü cinsel dürtülerin kontrol edilememesi sonucunda değil, planlayarak gerçekleştirdikleri belirlenmiştir (Gölge ve ark., 2006). ‘Güç ve cinselliği’ bir tutan ve ikisini ayrılmaz gören inançlara sahip erkeklerin, tecavüz mitlerini daha yüksek oranda kabul ettikleri ve tecavüze daha fazla meyilli oldukları görülmüştür (Chapleau ve Oswald, 2010). Tecavüz davranışı, sadece tecavüz mitlerinin kişisel kabulünden değil, diğer erkeklerin tecavüz mitleri hakkındaki geri bildirimlerinden de etkilenir (Eyssel ve ark., 2006), bu anlamda cinsel şiddet toplumsallaşma sürecinde adeta empoze edilir (Akçan, 2006).

Her ne kadar, daha az toplumsal ve profesyonel dikkat tecavüze uğrayan erkeklere çevrilsede, erkekler de cinsel saldırı mağdurudur. Erkeğe tecavüz mitleri, erkeğe tecavüz olgusunun inkarı, erkek mağduru kadından daha fazla suçlama, çekilen acı ve travma hiyerarşisinde çocuk ve kadınların altında yer vermeyi içerirler (Rumney, 2009). Erkeğe tecavüz mitlerini kabulde, çocukluk döneminde başlayan toplumsallaşma sürecinde geleneksel erkek rollerine katı bir şekilde bağlılıktan kaynaklanan (Pleck, 1981), homofobi, başarı, güç ve rekabetçilik içeren tutumlar etkilidir (Kassing ve ark., 2005). Daha yaşlı olma ve daha az eğitilmiş olma mitlerin kabulüne etki eden değişkenler olup (Kassing ve ark., 2005), tecavüz mağduru erkek ve eşcinsel ise, heteroseksüel teca-

vüz mağdurlarından daha fazla suçlu bulunur, tecavüzden daha fazla zevk aldığına ve daha az örselendiğine inanılır (Mitchell ve ark., 1999).

Tecavüz mitleri, sadece toplum tarafından değil, tecavüzün hukuki sürecinde etkin rol oynayan hekimler (Milone ve ark., 2010), hemşireler (Uji ve ark., 2007), polisler (Randall, 2010) ve hukuk profesyonellerince de yüksek oranda kabul görüldüklerinden (Krahe ve ark., 2008), mağdurun ikincil mağduriyetine (*revictimization*) neden olurlar. Dahası, kadınlar arasında da mitler yüksek oranda kabul görür. Suçluluktan kaçınmak ve örselenmeyi azaltmak üzere iki amaca hizmet eden mitlerin kabulü (Grubb ve Harrower, 2009), tecavüz olayı ile araya mesafe konulmasına ve kadının kendisinin tecavüze uğrama riskini düşük görmesine neden olur (Bohner ve ark., 2002).

Tecavüz mitleri, birer sosyal normdur (Grubb ve Harrower, 2009; Weidner ve Griffith, 1983; Zara-Page, 2004) ve tecavüz mitlerinin değişimi, toplumsal ve profesyonel eğitimle (Epps ve ark., 1993; Foubert, 2000; Gölge ve ark., 2006; Krahe ve ark., 2008; Kress ve ark., 2006; McMahon, 2010; Moynihan ve ark., 2010; Muir ve ark., 1996), uzman bilirkişi tanıklığıyla (Tetreault, 1989) ve ruh sağlığı uzmanlarının katkısıyla (Randall, 2010) sağlanabilir. Eğitim programları, cinsel şiddetin sebepleri hakkında bilgi sağlama, tecavüz mitleri tutumlarını sorgulama, cinsel şiddete katkıda bulunabilecek cinsiyet rolleri kalıpyargılarını tartışma ve güvenli buluşma davranışları için pratik önerilerde bulunma gibi alt bileşenleri içerirler (Kress ve ark., 2006). Eğitim programları sayesinde, tecavüz mitlerinin kabulü anlamlı olarak düşer, tecavüze karşı farkındalık ile mağdurlara karşı empati ve müdahale davranışı artar, özellikle üniversite kampüsü gibi ortamlarda cinsel şiddet oranı anlamlı olarak azalır (Epps ve ark., 1993; Moynihan ve ark., 2010; McMahon, 2010).

Uzman bilirkişi tanıklığı, tecavüze ilişkin yanlış inançların etkisizleştirilmesini sağlar. Bilirkişi, tecavüzün bildirilmeyen suçlardan biri olduğuna, yabancılardan ziyade tanıdıklar tarafından işlendiğine, bir tutku değil şiddet suçu olduğuna, birçok kadının daha fazla şiddete maruz kalmamak için saldırganına boyun eğdiğine, cinsel saldırı sırasında ve sonrasında davranış örüntülerinin neler olabileceğine dair tanıklık eder (Tetreault, 1989). Tecavüz davalarında, mağdurun normalden farklı tepkilerini mahkemeye tanımlayacak ruh sağlığı uzmanının bulunması ise, mağdurun güvenilirliğinin sorgulanarak ikincil mağduriyete maruz kalmasını engeller (Randall, 2010). Ruh sağlığı uzmanları TSSB'yi 'Tecavüz Travması Sendromu' şeklinde özelleşmiş haliyle tanımlayarak (Tetreault, 1989), mağdurun korunmasına ve uygun desteği görmesine yardımcı olur.

Feminist teorisinin söylemlerinin toplum içinde yaygınlaşmasıyla beraber, tecavüz mitleri daha modern

bir görünüm kazanmış, mağduru açıkça suçlamak yerine, tecavüzcüyü daha az sorumlu tutan bir şekle bürünmüştür (Krahe ve ark., 2008). Bu bağlamda cinsiyetçi değerlerin toplum içinde yaygınlaşmasının önemli bir temsilcisi olan medyanın, hakim söylemini değiştirmesine önem taşır. Maalesef, medya tarafından tecavüzün aktarılış biçimi, teşhirci, kışkırtıcı, adeta tecavüzü teşvik edicidir (Köker ve Doğanay, 2010). Bu şekilde desteklenen 'tecavüz kültürünün' veya 'şiddet pornografisinin', saldırgan ve zalim bir cinselliği normalleştirmeye neden olduğu düşünülebilir.

Görülüyor ki toplumun hemen her kesimince kabul edilen tecavüze yönelik kültürel mitler, sadece birer mit olmayıp, tecavüzün etkisizleştirilmesine, mağdurunun damgalanmasına, tecavüzcünün göreceli olarak olumlu algılanmasına yol açarlar. Bu olgunun sonuçları, sadece inanışlar bağlamında kalmaz, mağdurun kendisini suçlayıp adli mercilere başvurmamasına, yargı sürecinde mağdurun güvenilirliğinin sorgulanmasına, tecavüzcünün kayırılmasına, ceza almamasına ya da cezasının hafiflemesine neden olur. En önemlisi, tecavüzün kadına yönelik bir cinsel şiddet türü olarak yaygınlaşmasına, bir kadına karşı uygulanan cinsel şiddet vasıtasıyla tüm kadınlara gözdağı verilerek toplumdaki erkek egemenliğinin perçinlenmesine hizmet ederler.

Kaynaklar

- Akçan, R., Hilal, A. ve Çekin, N. (2006). Cinsel şiddet. *Çukurova Üniversitesi Tıp Fakültesi, Adli Tıp Anabilim Dalı Arşiv*, 15, 348.
- Begany, J. J. ve Milburn, M. A. (2002). Psychological predictors of sexual harassment: Authoritarianism, hostile sexism, and rape myths. *Psychology of Men & Masculinity*, 3(2), 119-126.
- Bohner, G., Danner, U. N., Siebler, F. ve Samson, G. B. (2002). Rape myth acceptance and judgments of vulnerability to sexual assault: An internet experiment. *Experimental Psychology*, 49(4), 257-269.
- Bohner, G., Reinhard, M. A., Rutz, S., Sturm, S., Kerschbaum, B. ve Effler, D. (1998). Rape myths as neutralizing cognitions: Evidence for a causal impact of anti-victim attitudes on men's self-reported likelihood of raping. *European Journal of Social Psychology*, 28, 257-268.
- Burt, M. R. (1980). Cultural myths and support for rape. *Journal of Personality and Social Psychology*, 38(2), 217-230.
- Chapleau, K. M. ve Oswald, D. L. (2010). Power, sex, and rape myth acceptance: Testing two models of rape proclivity. *Journal of Sex Research*, 47(1), 66-78.
- Costin, F. ve Kaptanoğlu, C. (1993). Beliefs about rape and women's social roles: A Turkish replication. *European Journal of Social Psychology*, 23, 327-330.
- Bağdiken, M. (13 Nisan 2008). *Pippa Bacca'nın katilinin ifadesi tüyleri diken diken etti...* <http://www.milliyet.com.tr/default.aspx?aType=SonDakika&ArticleID=516495>.
- Erdem, D. (2009). *İtiraf kültürü: Kitle iletişim araçlarında mahremiyet ve yeni özne konuları*. Yayınlanmamış doktora tezi, Ankara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Ga-

- zetecilik Anabilim Dalı, Ankara.
- Epps, K. J., Haworth, R. ve Swaffer, T. (1993). Attitudes toward women and rape among male adolescents convicted of sexual versus nonsexual crimes. *The Journal of Psychology*, 127(5), 501-506.
- Eyssel, F., Bohner, G. ve Siebler, F. (2006). Perceived rape myth acceptance of others predicts rape proclivity: Social norm or judgemental anchoring? *Swiss Journal of Psychology*, 65(2), 93-99.
- Foubert, J. D. (2000). The longitudinal effects of a rape-prevention program on fraternity men's attitudes, behavioral intent, and behavior. *Journal of American Collage Health*, 48.
- Gerger, H., Kley, H., Bohner, G. ve Siebler, F. (2007). The acceptance of modern myths about sexual aggression scale: Development and validation in German and English. *Aggressive Behavior*, 33, 422-440.
- Gölge, B., Yavuz, F. ve Yüksel, Ş. (2006). Cinsel saldırgan profili. *Adli Tıp Dergisi*, 20(1), 1-17.
- Gray, J. M. (2006). Rape myth beliefs and prejudiced instructions: Effects on decisions of guilt in a case of date rape. *Legal and Criminological Psychology*, 11, 75-80.
- Grubb, A. R. ve Harrower, J. (2009). Understanding attribution of blame in cases of rape: An analysis of participant gender, type of rape and perceived similarity to the victim. *Journal of Sexual Agression*, 15(1), 63-81.
- Işık, R. ve Sakallı-Uğurlu, N. (2009). Namusa ve namus adına kadına uygulanan şiddete ilişkin tutumlar ölçeklerinin öğrenci örneklemiyle geliştirilmesi. *Türk Psikoloji Yazıları*, 12(24), 16-24.
- İ.H.A., (30 Ekim 2010). <http://www.haber7.com/haber/20100630/Dogulu-kadinlari-2-es-alip-hisim-olalim.php>.
- Kassing, L. R., Beesley, D. ve Frey, L. L. (2005). Education as predictors of male rape myth acceptance. *Journal of Mental Health Counseling*, 27(4), 311-328.
- Köker, E. ve Doğanay, Ü. (2010). *İrkçi değilim ama... İnsan Hakları Ortak Platformu (İHOP) Yayınları*.
- Krahe, B., Temkin, J., Bieneck, S. ve Berger, A. (2008). Prospective lawyers' rape stereotypes and schematic decision making about rape cases. *Psychology, Crime & Law*, 14(5), 461-479.
- Kress, V. E., Shepherd, J. B., Anderson, R. I., Petuch, A. J., Nolan, J. M. ve Thiemeke, D. (2006). Evaluation of the impact of a coeducational sexual assault prevention program on college students' rape myth attitudes. *Journal of College Counseling*, 9(2), 148-157.
- Larsen, K. S. ve Long, E. (1988). Attitudes toward rape. *The Journal of Sex Research*, 24, 299-304.
- Lefley, H. P., Scott, C. S., Llabre, M. ve Hicks, D. (1993). Cultural beliefs about rape and victims' response in three ethnic groups. *Amer J Orthopsychiat*, 63(4), 623-632.
- Longway, K. A. ve Fitzgerald L. F. (1995). Attitudinal antecedents of rape myth acceptance: A theoretical and empirical reexamination. *Journal of Personality and Social Psychology*, 68(4), 704-711.
- McMahon, S. (2010). Rape myth beliefs and bystander attitudes among incoming college students. *Journal of American College Health*, 59(1), 3-11.
- Milone, J. M., Burg, M. A., Duerson, M. C., Hagen, M. G. ve Paulty, R. R. (2010). The effect of lecture and a standardized patient encounter on medical student rape myth acceptance and attitudes toward screening patients for a history of sexual assault. *Teaching and Learning in Medicine*, 22(1), 37-44.
- Mitchell, D., Hirschman, R. ve Hall, G. C. N. (1999). Attributions of victim responsibility, pleasure, and trauma in male rape. *Journal of Sex Research*, 36(4), 369-373.
- Moynihan, M. M., Banyard, V. L., Arnold, J. S., Eckstein, R. P. ve Stapleton, J. G. (2010). Engaging intercollegiate athletes in preventing and intervening in sexual and intimate partner violence. *Journal of American College Health*, 59(3), 197-204.
- Muir, G., Longway, K. A. ve Payne, D. L. (1996). Rape myth acceptance among Scottish and American students. *The Journal of Social Psychology*, 136(2), 261-262.
- Norton, R. ve Grant, T. (2008). Rape myth in true and false rape allegations. *Psychology, Crime & Law*, 14(4), 275-285.
- Plaud, J. J. ve Bigwood, S. J. (1997). The relationship of male self-report of rape supportive attitudes, sexual fantasy, social desirability and physiological arousal to sexually coercive stimuli. *Journal of Clinical Psychology*, 53(8), 935-942.
- Pleck, J. H. (1981). *The myth of masculinity*. Cambridge, MA: MIT Press.
- Polaschek, D.L.L., Ward, T. ve Hudson, S.M. (1997). Rape and rapists: Theory and treatment. *Clinical Psychology Review*, 17(2), 117-144.
- Randall, M. (2010). Sexual assault law, credibility, and "ideal victims": Consent, resistance, and victim blaming. *Canadian Journal of Women and The Law*, 22(2), 397-434.
- Rumney, P. N. S. (2009). Gay male rape victims: Law enforcement, social attitudes and barriers to recognition. *The International Journal of Human Rights*, 13(2-3), 233-250.
- Sapp, M., Farrell, W. C., Johnson, J. H. ve Hitchcock, K. (1999). Attitudes toward rape among African American male and female college students. *Journal of Counseling and Development*, 77, 204-208.
- Sakallı-Uğurlu, N. (2002). Çelişik duygulu cinsiyetçilik ölçeği: Geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Türk Psikoloji Dergisi*, 17(49), 47-58.
- Sakallı-Uğurlu, N. (2003). Cinsiyetçilik: kadınlara ve erkeklerle ilişkin tutumlar ve çelişik duygulu cinsiyetçilik kuramı. *Türk Psikoloji Yazıları*, 6(11-12), 1-20.
- Sakallı-Uğurlu, N. ve Ulu, S. (2003). Evlilikte kadına yönelik şiddete ilişkin tutumlar: Çelişik duygulu cinsiyetçilik, yaş, eğitim ve gelir düzeyinin etkileri. *Türk Psikoloji Yazıları*, 6(11-12), 53-65.
- Sakallı-Uğurlu, N., Yalçın, S. Z. ve Glick, P. (2007). Ambivalent sexism, belief in a just world, and empathy as predictors of Turkish students' attitudes toward rape victims. *Sex Roles*, 57(11/12), 889-895.
- Scarce, M. (1997). *Male on male rape: The hidden toll of stigma and shame*. New York: Insight Books.
- Scully, D. (1994). *Tecavüz: Cinsel şiddeti anlamak*. (Ş. Tekeli ve L. Aytek, Çev.). İstanbul: Metis Yayınları.
- Sokullu, A. F. (2008) *Viktimoloji (mağdurbilim)*. Beta Basım Dağıtım.
- Sykes, G. M. ve Matza, D. (1957). Techniques of neutralization: A theory of delinquency. *American Sociological Review*, 22, 664-670.
- Tatum, J. L. ve Foubert, J. D. (2009). Rape myth acceptance, hypermasculinity, and SAT scores as correlates of moral development: Understanding sexually aggressive attitudes in first-year college men. *Journal of College Student Development*, 50(2), 195-209.
- Tetreault, P. A. (1989). Rape myth acceptance: A case for providing educational expert testimony in rape jury trials. *Behavioral Sciences & The Law*, 7(2), 243-257.
- Uji, M., Shono, M., Shikai, N. ve Kitamura, T. (2007). Rape

myth scale: Factor structure and relationship with gender egalitarianism among Japanese professionals. *Psychiatry and Clinical Neurosciences*, 61, 392-400.

Weidner, G. ve Griffitt, W. (1983). Rape: A sexual stigma? *Jour-*

nal of Personality, 51(2), 151-166.

Z-Page, A. (2004). Çocuk cinsel istismarı: Cinsel istismara neden olan etkenler ve cinsel istismarın çocuklar üzerindeki etkileri. *Türk Psikoloji Yazıları*, 7(13), 103-113.

Summary

Cultural Myths Related to Rape and Factors Affecting the Acceptance of Myths

Tuba Eker
Şefkat College

Eda Erdener
Arel University

Sexual violence cannot be understood without investigating the prejudices and wrong beliefs related to rape. The prejudiced, stereotyped, or wrong beliefs about rape, rapists and rape victims appearing in a community have been conceptualized as “rape myths.” In this article, a detailed definition of rape myths will be stated. Then, subjects such as factors affecting the acceptance of rape myths, gender role stereotypes, hostile sexual beliefs, hostility towards women, acceptance of interpersonal violence and sexual conservatism will be examined.

Besides, social components like the victim’s sexual respectability, his/her ethnic identity, race and sexual orientation, suggestions as to how myths could be changed and the contribution of educational programs and first-hand experts, as well as that of mental health workers can also be cited among the topics that will be discussed here.

Definition of Rape Myths

The myths lying at the core of attitudes and cultural beliefs related to rape are prejudiced, stereotyped or wrong beliefs about rape, rapists and rape victims (Burt, 1980) and they develop as a logical result of societies possessing dominant, passive and competitive stereotypes concerning gender roles (Gerger et al., 2007; Larsen & Long, 1988; Lonsway & Fitzgerald, 1995). These beliefs, which actually reflect a hidden hostility towards rape victims, are contributing to the prevalence of rape in society (Eyssel et al., 2006). The acceptance of myths related to rape serve in two situations: the neutralization of rape and the stigmatization of the victim (Bohner et al., 1998; Sykles & Matsa, 1957). Consequently, people displaying hostile attitudes towards women who have been subject to rape, stigmatize them more by showing more sympathy towards the rapists (Weidner & Griffitt, 1983).

Attitudinal Variables Effective in the Acceptance of Rape Myths

“Social gender” as a category used to distinguish

people from each other, arises through the developing of gender roles as men and women during the socializing process and the learning of stereotypes fitting specific social roles. Therefore, stereotypes related to gender roles, hostility towards women and sexual conservatism are considered as important attitudinal variables in the acceptance of rape myths.

Stereotypes Related to Gender Roles. People, while consciously or unconsciously fulfilling society’s expectations from a specific gender, are ensuring the continuation of stereotypes possessing either positive or negative characteristics (Sakallı-Uğurlu, 2003). Sexism based on stereotypes, can manifest itself in two forms such as firstly, “hostile” and secondly, “protective” as it considers women weaker than men (Eyssel et al., 2006). Stereotypes, while providing a limiting understanding of what a “real” rape (Rumney, 2009) and an “ideal” victim (Randall, 2010) are, ensure the underrating of the impact of the damage created by rape (Norton & Grand, 2008). At the same time, according to the dominant male mentality, which claims the woman’s body to itself, the fact that this ownership has been used makes the woman’s body less valuable after the rape (Weidner & Griffitt, 1983).

Hostile Sexual Beliefs and Hostility towards Women. Hostile sexual beliefs and hostility towards women, which are playing a role in the acceptance of rape myths involve beliefs that sexual relationship is, in essence, exploitative, manipulative, cunning, deceitful and unreliable (Lonsway & Fitzgerald, 1995). Feminist theory has dwelled upon the question of what kind of hostile environment contributes to their being blamed for their own injury (Sapp et al., 1999). It has also come to the conclusion that hostility towards women is not made up of only explicit hostility to women, but also of three sub-components including ‘insecurity, lack of love and fear’ (Scully, 1994).

Hostile sexism results from repressive patriarchy (the desire to command and control women), competitive differentiation between the genders (the perception

of the differences between men and women and the tendency to exaggerate them as well as the trivialization of women while presenting these differences) and hostile heterosexual relationships (apart from considering the woman as a sexual object, it results from the fear that she might manipulate man by using her sexual attractiveness) (Sakallı-Uğurlu, 2002; Sakallı-Uğurlu & Ulu, 2003). In a survey organized in our country (Sakallı-Uğurlu et al., 2007), it has been observed that benevolent sexism has also been the predictor of negative attitudes towards rape victims as much as hostile sexism has for the reason that both hostile and benevolent sexisms feed on traditional sexual ideology.

As Glick mentions (cited in Sakallı-Uğurlu et al., 2007), although seemingly comprehending positive views about women, benevolent sexism, by idealizing them, focuses on their purity and morality and is, consequently the cause of the rape victims' being more stigmatized and more subject to hostile sexism (Sakallı-Uğurlu et al., 2007).

Hostility towards women, which can also be defined as a clear expression of disrespect and aggressiveness against women, has undergone change. Sexist attitudes and behaviours that were once openly and fearlessly displayed have changed shape and become more secret and disguised (cited in Sakallı-Uğurlu, 2003). The woman's age, her talkativeness, the jokes made about her have become the implicit expressions of the hostility against women which feeds upon sexist, stereotypical beliefs (Scully, 1994). Also, modern rape myths which change accordingly have taken a form less accusative of the victim but also hold the rapist less responsible for his acts (Krahe et al., 2008).

The Acceptance of Interpersonal Violence. Coercion, use of power, and especially interpersonal violence, which can be justifiable as a concept aiming at ensuring obedience in close relationships (Burt, 1980; Lonsway & Fitzgerald, 1995), have showed themselves in a strict commitment to cultural traditions, conservatism, acceptance of traditional gender roles, high levels of authority and often, in machismo (Begany & Milburn, 2002). Men possessing beliefs equating "power with sexuality" and considering these as inseparable from each other, accept rape myths to a great proportion and consider sexual aggressivity more acceptable and are thus, more prone to committing rape (Chapleau & Oswald, 2010; Tatum & Foubert, 2009).

It has been observed, during rape cases, that apart from sexual violence, physical violence also is mostly being displayed, that the drive animating the aggressor is not sexual satisfaction only, but also, the desire to humiliate, hurt, dominate and display power (Gölge et al., 2006). In this context, rape is the sexualized form of violence.

The Effect of the Rape Victim's Identity on Rape Myths

The victim's identity affects the perception of the victim's responsibility, the severity of the (rape) offence and the traumatic impact of rape on the victim. And this is the reason why the victim's sexual respectability, his/her identity, race, gender and sexual orientation are effective on rape myths.

The Victim's Sexual Respectability. Most people think that rape is more traumatic for those who don't have much sexual experience, for those with social respectability and for virgins whereas for those with more sexual experience or for women, like prostitutes, who do not have respectable professions, rape doesn't have a traumatic effect (Tetreault, 1989). References about the respectability of the victim stem from core beliefs as to how a "respectable" woman should be (Scully, 1994). These respectability values, far from reflecting positive attitudes towards women, are in fact values going hand in hand with hostile behaviour towards women and with intolerance (Larsen & Long, 1988). Respectability in question, does not refer to only sexual intercourse, it also refers to the way a woman dresses, her flirtation with the opposite sex (Işık & Sakallı-Uğurlu, 2009), eye contact, the way she establishes close physical contact and to the behaviour starting the relationship (Chapleau & Oswald, 2010). As far as the rape victim is concerned, what the woman was wearing during the rape, her physical attractiveness, her past sexual experiences, the amount of alcohol or drugs she has taken before rape, her carelessness, the degree of resistance displayed during rape, all determine the respectability of the victim (Grubb & Harrower, 2009; McMahon, 2010). The "ideal" or "real" rape victims are people who are not sexually very attractive, who do not have bad reputations, whose professions are not prostitution, who have not lost their will power due to alcohol or drug intake, who do not lead a highly risky way of life, and who, ironically, are not the rapists' wives either (Randall, 2010). Due to their sexual accessibility, wives and prostitutes are not subject to rape. The most recent and saddest effect of the acceptance of the myths relating to the respectability of the rapist in our country is the Pippa Bacca case. Pippa Bacca, also called the "Peace Bride", had set out from Italy with the intention of spreading peace all over the world and was raped while she was crossing (or rather could not cross) Turkey. The rapist, who is married and has three children, upon seeing a woman of foreign origin in bride's attire wanting to take his photograph (DHA, 2008), came to the conclusion that this woman "wished" for her rape.

Perceiving Respectability of Female Victim's by Women. One of the results for women to accept rape myths is their putting a distance between themselves and the rape event and their perceiving the possibility of be-

ing raped very low. For women the more the person referred to as the rape victim is being perceived as similar to themselves in terms of gender, age, physical appearance, social status, lifestyle and ways of entertainment, the more the blame put on the victim decreases. This way of referencing serves two purposes: namely, the avoidance of guilt and the reducing of damage (Grubb & Harrower, 2009).

The Race of the Victim. The source of most theories on sexism can be found in research about racism. Unfortunately, the penance given to a black man having raped a white woman is higher than that given to a white man who raped a black woman (Sapp et al., 1999). Similarly, upon examination of records of Aboriginal rape victims in Canada, it has been determined that the number of questions concerning these women's alcohol and drug intake cases, their past sexual experiences and the level of their present sexual activities ranked three times as high as that of non-Aboriginal women (Randall, 2010).

The Ethnic Identity of the Victim. The victim's ethnic identity affects rape myths, the victim's psychological reactions following rape and her capacity to cope with it. Upon analysis of women's references relating to rape, the offender and the victim, it has been discovered that their perception of the attitudes of the society they live in also determined their reactions after rape. It has been observed that in communities as these, which don't provide sufficient social support to a woman after the crime she has been the victim, women display more psychological disorder, functional loss and weak coping tolerance (Lefley et al., 1993).

The Victim's Gender: Rape Myths Relating to Male Victims. Although much less social and professional attention is being addressed to this point, men are also victims of sexual assault (Kassing et al., 2005). Among the themes mostly used in myths related to men's rape can be cited the denial of a male victim's rape, the blaming of the victim, the suffering endured, and the tendency of placing male victims under children and women in the traumatological hierarchy (Rumney, 2009). In this context, myths related to male victimization stem from core beliefs feeding upon sexist stereotypes fundamentally implying hostility towards women, and go hand in hand with homophobia. This acceptance takes its source from a strict adherence to traditional male gender roles during the socialization process starting in childhood (Pleck, 1981). Even if 3 to 16 % of them have been victims of rape in their lives, the fact that only one man out of ten reports this to the police originates in their belief that nobody will give credit to them or that people will think that they (victims) had wished for it (Gölge et al., 2006; Kassing et al., 2005; Rumney, 2009; Scarce, 1997). Yet, the police, medical staff, psychologists, ju-

rists do embrace myths of rape towards men. When we examine police reactions towards male victims of rape, we observe that the police question the victim's virility, label heterosexual men as homosexual and if the victim is homosexual, find their complaints and witnessing not credible (Rumney, 2009). It has been observed that when the victim is a homosexual male, he was believed to be more guilty than heterosexual male victims and was assumed to have taken pleasure in the rape and been less traumatized by it (Mitchell et al., 1999). It is obvious that the acceptance of rape myths concerning males is closely related to negative attitudes towards homosexual men—homophobia, and to the adherence to traditional gender roles and male roles norms.

How Can Rape Myths Be Changed?

Owing to the fact that rape myths depend on socialization processes and rest on learning, they can be changed with the contribution of educational and rehabilitation programs, the help of expert testimony, the changing of the media's dominant discourse, and with the support of the medical, legal and psychological fields.

Rape Myths Are Social Norms. All of the theoretical argumentation and practical observations expressed throughout this article support the view that the acceptance of rape myths, rather than being intellectual products of abnormal-diseased individuals, are in fact a probable continuation of socialization processes, i.e. of social norms.

Rape myths are created by a social environment feeding upon sexual violence strengthened by hostility towards women (Zara-Page, 2004). In this context, social myths are the norms. Social norms, can be defined as rules a group's members have come to terms with without having thoroughly analyzed them, and which guide and constrain them (Weidner & Griffitt, 1983). It has been observed that the victim is being held less responsible when the offender is a stranger, and is held responsible the most when the offender is an acquaintance (Grubb & Harrower, 2009). The victim is being less blamed only if she has resisted violently to the physical attack. A woman must struggle, respond by fighting back to hinder the rape and if necessary, escape (Randall, 2010). In this context, rapists have learned how to use the socially more acceptable terms necessary in the explanation of violence towards women (Scully, 1994).

Furthermore, because these myths are not being explicitly dealt with, people tend to think that their beliefs are shared by others. Consequently, the perception by men of other men's beliefs about rape also determines their behaviour in connection with sexual violence (Eysse et al., 2006). Accordingly, sexual violence is literally imposed by friend groups (Akçan, 2006). Moreover, the way the media and the written press report rape is

indecent, provocative and literally inciting rape. This is done through the exposure of the victim's identity only by removing the offender as can be seen in expressions like 'spouse victim of attack, beaten woman, child victim of sexual abuse, victim of incest, rape victim' (Köker & Doğanay, 2010).

Rape Myths Can Be Changed: The Contribution of Preventive Programs. The first things coming to mind when thinking about changing rape myths are educational programs for the prevention of sexual assault. Programs aiming at raising awareness to this subject in both genders include sub-components such as providing information as to the reasons of sexual violence, interrogating attitudes towards rape myths, discussing sexual role stereotypes that might incite to sexual violence and practical suggestions concerning safe meeting behaviour (Muir et al., 1996; Kress et al., 2006). With such programs, it has been observed that rape myth acceptance significantly decreases. With awareness of rape, empathy towards victims and intervening behaviour have risen - especially in environments like university campuses where the rate of sexual violence subsequently decreased in a dramatic way (Epps et al., 1993; McMahon, 2010; Moynihan et al., 2010).

Contribution of Expert Testimony. By testifying that rape is one of the unreported crimes, that it is being committed by acquaintances rather than by strangers, that it is not a passion crime but rather a crime of violence, that most women surrender to the offender's assaults in order not to be subject to more violence and by trying to determine what behaviour patterns during and after the rape could be, experts provide for the neutralization of common wrong beliefs concerning rape (Gray, 2006). It has been observed that expert testimony at the end of court trials rather than at the beginning has proved more effective, that the courts found the victim's declarations more credible and the victim's consent to sexual intercourse less probable and that the offender was generally found guilty and sentenced to heavier penalties (Tetreault, 1989).

Conclusion

The seeds of sexual violence observed in a society are thrown with rape myths comprehending prejudiced, stereotyped and wrong beliefs that have made the under-rating and trivialization of women a norm (Burt, 1980). From this perspective, myths are an outcome of attitudes and behaviour involving components such as hostility towards women, sexism, acceptance of interpersonal violence and sexual conservatism (Gerger et al., 2007; Krahe et al., 2008; Larsen & Long, 1988; Lonsway & Fitzgerald, 1995). Rape myths are influenced by stereotypes about the victim's sexual respectability (Chapleau

& Oswald, 2010; Grubb & Harrower, 2009; McMahon, 2010; Norton & Grant, 2008; Sakallı-Uğurlu, 2003; 2009), the victim's race and ethnic identity (Lefley et al., 1993; Randall, 2010; Sakallı-Uğurlu, 2003; Sapp et al., 1999; Scully, 1994), and the victim's gender and sexual orientation (Kassing et al., 2005; Rumney, 2009). Cultural myths which, in essence, reflect an implicit hostility against rape victims contribute to the propagation of rape in society (Eyssel et al., 2006) and to its neutralization, as well as to serving to the stigmatization of the victim (Sykles & Matsa, 1957). Thus, rape myths, by trivializing women and making people feel more sympathy for the rapist actually (Weidner & Griffitt, 1983) isolate women while protecting the rapist. Furthermore, although being harmed by the crime, the victims struggle to prove their respectability as if they were the actual criminals themselves.

Social stereotypes which are an important component in the acceptance of rape myths, while presenting a limited understanding of what a "real" rape (Rumney, 2009) and an "ideal" victim (Randall, 2010) are, provide for the minimization of the influence of the damage endured during rape (Norton & Grand, 2008). The "ideal" or "real" rape victims, are people who are not sexually very active, do not have bad reputations or do not possess highly risky ways of life and who, ironically, are not the rapists' wives either (Randall, 2010). Although the ideal victim is conceived as the one who, does not lose consciousness during rape due to alcohol or drug intake and who violently fights back (Randall, 2010), the truth is that the resistance opposed by the victims - who are fearing to be killed or seriously injured - decreases, which accounts for their passiveness (Gölge et al., 2006).

Feminist theory dwells upon questions such as "what type of hostile environment contributes to women blaming themselves for the injury they are subject to (Sapp et al., 1999); why most people think that women wish for rape and somehow invite rape whereas they don't even bring to mind the possibility for the victims of other crimes to make false declarations or to have provoked the crimes themselves (Tetreault, 1989); why social perception of crime and attitudes to it change when the crime in question is rape." We have to look for the answers in sexism, which ostracizes women from various fields such as social life, economy and politics and overestimates men and sets this forth as a norm (Sakallı-Uğurlu, 2003). Stereotypes relating to gender determine the fields of interest for both sexes, their working lives, performances, the expounding of their performances, their education, social relations, their degrees of interest to politics, their attitudes towards and their close relationships with the opposite sex (romantic relationship and marriage) as well as their conception of leisure (Scully, 1994; Weidner & Griffitt, 1983).

References concerning the respectability of the rape victim take their roots in core beliefs as to how a “respectable” woman should be and anger is felt towards the woman who has violated the moral rules by which a woman should abide as a part of sexual stereotypes (Sculy, 1994). This anger felt toward the wronged woman is the expression, as a result of sexual stereotypes and hostile sexism (Costin & Kaptanoğlu, 1993; Işık & Sakallı-Uğurlu, 2009; Sakallı-Uğurlu, 2002; Sakallı-Uğurlu & Ulu, 2003), of the double-standard relating to respectability. Many people believe that for those who have little sexual experience, those who possess social respectability and virgins, rape is a more traumatic experience; whereas those who have more sexual experience or, like prostitutes, those who have a profession of no respectability, are believed not to be traumatized by rape (Tetreault, 1989). These values, rather than reflecting positive attitudes towards women are actually values going hand in hand with hostile behaviour directed to women and with intolerance towards them (Larsen & Long, 1988). This is the reason why, at each of her deviations from these values, a woman is perceived as possessing low moral values and considered as debased (Erdem, 2009). As to the rape victim, what the woman was wearing during the assault, her physical attractiveness, her past sexual experiences, the amount of alcohol or drugs she had taken before the rape, her lack of vigilance, the degree of resistance she opposed to the assault, all determine the victim’s respectability (Grubb & Harrower, 2009; McMahan, 2010).

The causes of the sexual violence observed in a society cannot be explained in terms of psychopathology (psychological abnormalities), (Akçan et al., 2006). They can be explained by the way the members of a society justify rape and with their beliefs concerning the victims. By contrast with the widespread belief, it has been observed that only 5 % of the offenders reflected psychopathology in the case of actual rape cases, that about half of them were married with children and possessed a regular job before going to prison and that they had committed rape, not as a result of irresistible impulses, but by planning it (Gölge et al., 2006). It has been observed that men equating “power with sexuality” and possessing beliefs considering these two as inseparable from each other, embrace rape myths to a greater degree and that they have a greater tendency towards rape (Chapleau & Oswald, 2010). Rape behaviour is affected not by personal acceptance of rape myths only, but also by feedback concerning rape myths on the part of other males (Eyssel et al., 2006). In this sense, sexual violence is being practically imposed during the socializing process (Akçan, 2006).

Although less social and professional attention is displayed to male victims of rape, men are also victims of

sexual assault. Myths related to rape committed against men imply the denial of this phenomenon and more blaming of the male than the female victim, and also, ranking them below children and women in the suffering and trauma hierarchy (Rumney, 2009). Attitudes, including homophobia, which results from a strict commitment to traditional male roles during the socializing process starting in childhood (Pleck, 1981), success, power and rivalry are effective in the acceptance of myths about rape perpetrated on males (Kassing et al., 2005). Advanced age and lack of education are variables effective in the acceptance of myths (Kassing et al., 2005). Moreover, if the victim is a male homosexual, he will be found guiltier than a heterosexual victim of rape and will also be believed to take more pleasure in the rape and be less traumatized by it (Mitchell et al., 1999).

Rape myths being accepted not only by society but also to a great degree by medical attendants influential on the legal process of rape cases (Milone et al., 2010) -nurses (Uji et al., 2007), the police (Randall, 2010)- and legal professionals (Krahe et al., 2008) are the cause of the victim’s re-victimization. Furthermore, rape myths also get high acceptance among women themselves. The acceptance of myths which are serving two objectives, that of escape from guilt and damage as well as that of the decrease of trauma (Grubb & Harrower, 2009), are the reasons for the distance between rape and people and for the minimization by women of the risks of being raped (Bohner et al., 2002).

Rape myths are social norms (Grubb & Harrower, 2009; Weidner & Griffitt, 1983; Zara-Page, 2004) and their evolution can be possible with the support of social and professional education (Epps et al., 1993; Gölge et al., 2006; Krahe et al., 2008; Kress et al., 2006; McMahan, 2010; Moynihan et al., 2010), expert testimony (Tetreault, 1989) and with the contribution of mental health experts (Randall, 2010). Educative programs include sub-components such as providing information about the causes of sexual violence, questioning the sexual role stereotypes that might add to sexual violence as well as practical suggestions concerning safe meeting behaviour (Kress et al., 2006). Thanks to educative programs, the acceptance of rape myths decreases meaningfully while consciousness towards rape, empathy and intervening behaviour rise, especially in environments like university campuses where the rate of sexual violence decreases significantly (Epps et al., 1993; McMahan, 2010; Moynihan et al., 2010).

Expert testimony provides for the neutralization of wrong beliefs concerning rape. Experts attest to the fact that rape is one of the unreported crimes, which it is committed by acquaintances rather than by strangers, that is a violence crime and not a crime of passion that most women submit to their offenders not to be subject

to more violence. They also attest to what the behaviour patterns can be effective during and after rape (Tetreault, 1989). On the other hand, the presence during rape case trials, of mental health experts who redefine the victim's abnormal reactions to the court, prevents the re-victimization of the wronged person through the questioning of his/her credibility (Randall, 2010). They also provide for the protection and support of the victims by turning the "Post Traumatic Stress Dysfunction (P.T.S.D.)" terms into the more specialized form of "Rape Trauma Syndrome" (Tetreault, 1989).

Together with the diffusion of the feminist discourse within society, have rape myths gained a more modern appearance, that is, considering the rapist less responsible of his act instead of openly blaming the victim (Krahe et al., 2008). In this context, it is vital that the media, as an important representative of the wide expansion of sexist values throughout society, change its dominant discourse. Unfortunately, the way rape is being reported by the media -its exhibitionism- is provocative

and almost inciting rape (Köker & Doğanay, 2010). It is conceivable that a "rape culture" or a "pornography of violence" reinforced this way is the cause of the normalization of an aggressive and cruel sexuality.

It is obvious that cultural myths related to rape, which find wide acceptance among almost all segments of society, are actually not just myths. They also lead to the neutralization of rape, the stigmatization of the victim and to the relatively positive perception of rape. The consequences of this phenomenon are not limited to beliefs; they also imply the victim's blaming of himself/herself and his/her resistance to turn to legal authorities for justice. They are also the cause of the questioning of the victim's credibility by the courts, thus, favoring the rapist and leading to his being sentenced to a very light penalty or to no penalty at all. The most important point is that the expansion of rape as a kind of violence towards women serves to the strengthening of the sovereignty of men through the intimidating of women by means of sexual violence.